

Gemensamhetsanläggning

Detta villkor är numrerat efter ett system som lämnar utrymme för anpassningar till försäkrad verksamhet och vald försäkringsomfattning. Detta medför att numreringen inte alltid är löpande. Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet. Asterisk (*) i villkorstext anger att ordet finns förklarat under avsnitt Z. Definitioner.

Innehållsförteckning

I. Översiktlig information om försäkringsvillkoren.....	3	42. Självrisk.....	10
Dina villkor	3	43. Skadeersättningsregler.....	11
Vilka avsnitt beskriver försäkringsskyddet?	3	B2. Hyresförlustförsäkring.....	12
Vilka skador ersätts av A. Egendomsförsäkring?	3	01. Vem försäkringen gäller för	12
Vilka skadehändelser omfattas av hyresförlustförsäkringen B2?	3	02. När försäkringen gäller	12
Vilken självrisk gäller?	3	04. Försäkrat intresse.....	12
Vilka säkerhetsföreskrifter finns?.....	3	11. Vad försäkringen gäller för	12
Vad ska jag göra vid skada?	3	41. Skadevärderingsregler	13
Hur regleras försäkringsavtalet.....	3	42. Självrisk.....	13
A. Egendomsförsäkring	4	43. Skadeersättningsregler.....	13
01. Vem försäkringen gäller för.....	4	C. Ansvarsförsäkring	14
02. När försäkringen gäller.....	4	01. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet	14
03. Var försäkringen gäller.....	4	02. När försäkringen gäller	14
04. Försäkrat intresse.....	4	03. Var försäkringen gäller	14
06. Försäkrad egendom.....	4	08. Försäkringsbelopp	14
07. Försäkringsform.....	4	11. Vad försäkringen gäller för	14
08. Försäkringsbelopp.....	4	12. Vad försäkringen inte gäller för	14
11. Brandförsäkring - Vad försäkringen gäller för.....	4	42. Självrisk.....	15
12. Vattenförsäkring - Vad försäkringen gäller för	6	43. Skadeersättningsregler.....	15
13. Inbrottsförsäkring - Vad försäkringen gäller för	7	D. Förmögenhetsbrottsförsäkring.....	16
15. Glasförsäkring - Vad försäkringen gäller för	7	01. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet	16
18. Maskinförsäkring - Vad försäkringen gäller för.....	7	02. När försäkringen gäller	16
41. Skadevärderingsregler.....	8		

03. Var försäkringen gäller.....	16	05. Upplyningsplikt och riskökning	29
08. Försäkringsbelopp.....	16	06. Återkrav.....	29
11. Vad försäkringen gäller för	16	10. Personuppgiftslagen - dina personuppgifter	29
12. Vad försäkringen inte gäller för	17	11. Gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) med mera ..	30
42. Självrisk.....	17	12. Dubbelförsäkring	30
43. Skadeersättningsregler	17	13. Force majeure	30
E. Rättsskyddsförsäkring.....	18	14. Preskription*	30
01. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet	18	15. Lagar	30
02. När försäkringen gäller.....	18	Z. Definitioner	31
03. Var försäkringen gäller.....	18		
11. Vad försäkringen gäller för	18		
12. Vad försäkringen inte gäller för	19		
42. Självrisk.....	20		
43. Skadeersättningsregler	20		
Q. Säkerhetsföreskrifter.....	21		
01. Egendoms- och Hyresförlustförsäkring	21		
02. Ansvarsförsäkring.....	24		
03. Förmögenhetsbrottsförsäkring	25		
R. När skada inträffat.....	25		
01. Egendoms- och Hyresförlustförsäkring	25		
02. Ansvarsförsäkring.....	26		
03. Rättsskyddsförsäkring	26		
04. Förmögenhetsbrottsförsäkring	27		
X. Allmänna undantag	28		
01. Grov vårdslöshet och uppsåt.....	28		
02. Krig	28		
03. Atomkärnprocess.....	28		
05. Terroristattack	28		
06. Sanktionsbegränsning och undantagsklausul.....	28		
Y. Allmänna avtalsbestämmelser	28		
01. Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen	28		
02. Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden	28		
03. Premiebetalning och uppgifter för förnyad försäkring.....	28		
04. Rätt till premieåterbetalning när försäkringen upphör i för tid.....	29		

I. Översiktlig information om försäkringsvillkoren

Vi ger på dessa inledande sidor en kortfattad information om några viktiga avsnitt i försäkringsvillkoren. Meningen är att du ska känna till de delar som har betydelse för din försäkring och var i villkoren du kan hitta dem. Det är emellertid den fullständiga texten under respektive avsnitt i försäkringsvillkoren som - i kombination med texten i försäkringsbrevet - bestämmer innehållet i ditt försäkringsskydd.

Dina villkor

Din försäkring innehåller villkor med en omfattning som beror på den verksamhet du bedriver och den försäkringsomfattning du valt.

Vilka villkor som gäller för just din försäkring visas i försäkringsbrevets villkorsförteckning.

Vilka avsnitt beskriver försäkringsskyddet?

Grundskyddet i Försäkring för Gemensamhetsanläggning indelas i:

- A. Egendomsförsäkring**
- B2. Hyresförlustförsäkring**
- C. Ansvarsförsäkring**
- D. Förmögenhetsbrottsförsäkring**
- E. Rättsskyddsförsäkring**

Vilka skador ersätts av A. Egendomsförsäkring?

I de flesta fall ingår följande skadehändelser med villkorspunkt 11-18:

11. Brand

Brandförsäkringen omfattar även många andra skadehändelser som elskador, storm eller hagel och så kallade naturskador t ex översvämning och snötryck.

12. Vattenförsäkring

13. Inbrottsförsäkring

15. Glasförsäkring

18. Maskinförsäkring

Med maskinförsäkring avser vi haverier och liknande. Brandskada på maskin ersätts givetvis via brandförsäkringen.

Inom egendomsförsäkringen kan bland annat följande tillägg tecknas:

17. Värmekulvertförsäkring

Vilka skadehändelser omfattas av hyresförlustförsäkringen B2?

Hyresförlustförsäkringen gäller normalt för de skadehändelser som beskrivs i A.11-18. Dessutom omfattas skador genom vissa störningar i omgivningen på sätt som beskrivs i B2.11.1.

Om hyresförlustförsäkringen gäller för ytterligare skadehändelser, exempelvis skada på värmekulvert, anges det i försäkringsbrevet.

Vilken självrisk gäller?

Självrisk är alltid lägst den som anges i försäkringsbrevet. Mer om självrisker kan du läsa i punkterna A.42, B2.42 och C.42 i villkoren. Här finns också hänvisningar till de särskilda självrisker som kan gälla vid vissa skadehändelser eller på viss egendom.

Vilka säkerhetsföreskrifter finns?

Vi ställer vissa minimikrav på anläggningens och verksamhetens säkerhet. Dessa föreskrifter finns samlade under avsnitt **Q. Säkerhetsföreskrifter**.

Även de särskilda villkoren kan innehålla säkerhetsföreskrifter.

Om det vid skada konstateras att du brutit mot en föreskrift som har samband med skadan kan följden bli att ersättningen sätts ned. Nedsättningen är oftast 20-30 % av den ersättning som annars skulle lämnats, men vid brott mot vissa föreskrifter exempelvis krav på inbrottskydd kan ersättningen utebli helt.

Vad ska jag göra vid skada?

För att du inte ska gå miste om möjlighet till ersättning ska skadan anmälas till oss så snart som möjligt. Då får du också ta del av vår skadeservice.

Du har skyldighet att efter bästa förmåga försöka minska skadans omfattning genom aktiva räddningsåtgärder. Vi ersätter skäliga kostnader för detta. Läs mera i avsnitt **R. När skada inträffat**.

Hur regleras försäkringsavtalet

När försäkringen ska betalas, vilka uppgifter som ska lämnas, hur försäkringen kan förnyas eller sägas upp med mera framgår av avsnitt **Y. Allmänna avtalsbestämmelser**.

I övrigt gäller Försäkringsavtalslagen (2005:104).

A. Egendomsförsäkring

01. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- Försäkringstagaren
- annan ägare av egendom som är försäkrad enligt A.06, om ägaren inte kan få ersättning genom annan försäkring.

02. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för egendomsskada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

03. Var försäkringen gäller

03.1 På försäkringsställe

Försäkringen gäller på de försäkringsställen som anges i försäkringsbrevet och med gemensamt försäkringsbelopp för egendom som hör till samma slag av egendom.

03.2 På annan plats

Försäkringen gäller på annan plats inom Norden, men med den begränsning som kan följa av reglerna om riskökning i Försäkringsavtalslag (2005:104).

Reglerna om riskökning tillämpas inte vid tillfällig förvaring, längst 6 månader, för skadebelopp intill 5 prisbasbelopp*.

04. Försäkrat intresse

Försäkringen avser egendomsskada som är en oundviklig följd av sådan skadehändelse för vilken försäkringen gäller.

Med egendomsskada avses sådan fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom som har till följd att egendomens värde minskas eller går förlorat och således inte sådan förlust som uppkommer endast genom att egendomen t ex inte kan användas på beräknat sätt.

06. Försäkrad egendom

06.1 Försäkringen omfattar egendom som försäkringstagaren

- äger eller
- ansvarar för eller
- i avtal har åtagit sig att försäkra

och som är angiven i försäkringsbrevet.

Anmärkning

Beträffande försäkrad egendom vid maskinförsäkring, se A.18.

06.1.1 Försäkringen omfattar också följande egendom med respektive försäkringsbelopp (första risk), även om detta inte anges i försäkringsbrevet:

Fastighetsinventarier*	- 2 prisbasbelopp
Trädgård, tomt och lekplatsutrustning*	- 2 prisbasbelopp

06.2 Undantag

06.2.1 Följande slag av egendom omfattas av försäkringen endast om detta särskilt anges i försäkringsbrevet

- värmekulvert, varmed avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem innefattande rörledningar, värmeisolering och skyddshölje för distribution av värme och varmvatten samt till sådant ledningssystem hörande kulvertkammare med utrustning. Till värmekulvert räknas inte under eller abonnentcentraler eller därtill hörande utrustning
- ledning utanför byggnad
- produktiv skog och skogsmark.

07. Försäkringsform

07.1 Helvärdeförsäkring* gäller för egendom om det särskilt anges i försäkringsbrevet.

07.2 Förstarisikförsäkring* gäller för

- fastighetsinventarier*
- trädgård, tomt och lekplatsutrustning*

07.3 Fullvärdeförsäkring* gäller för Byggnad* och anläggningar.

08. Försäkringsbelopp

08.1 Försäkringsbelopp är de i försäkringsbrevet angivna beloppen till vilka egendomen är försäkrad.

08.2 Värdeökning

08.2.3 Fullvärdesförsäkrad egendom

De vid försäkringsårets början gällande försäkringsvärdena för fullvärdeförsäkrad egendom anses vid varje tidpunkt vara höjda med det värde varmed egendomen ökat genom värdestegring från försäkringsårets början genom investering.

Nyanskaffning, nybyggnad, om- eller tillbyggnad, med värde över 100 prisbasbelopp ska omedelbart anmälas till bolaget.

08.2.4 Helvärdesförsäkrad egendom

De vid försäkringsårets början gällande försäkringsbeloppen för helvärdeförsäkrad egendom anses vid varje tidpunkt vara höjda med de belopp varmed egendomens värde ökat genom dels investering dels prisändring intill sammanlagt 30 % av senast uppgivet försäkringsbelopp.

11. Brandförsäkring - Vad försäkringen gäller för

11.1 Brand, explosion, åskslag, elfenomen och strömavbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- brand, varmed avses eld som kommit lös
- explosion, varmed här avses ögonblicklig kraftyttring som orsakats av gasers eller ångors strävan att utvidga sig
- åskslag

- elfenomen som är plötsligt och oförutsett, t ex kortslutning, överslag eller överspänning och som inträffar på elektrisk utrustning inom försäkringsstället
- strömavbrott som är oförutsett.

11.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom elfenomen eller strömavbrott på elektrisk utrustning med inkommande eller utgående spänning överstigande 1 000 V. Undantaget gäller även om brand eller explosion därvid uppstått i utrustningen eller om elfenomenet eller strömavbrottet direkt eller indirekt orsakats av skada som uppstått i annat föremål
- skada genom sprängningsarbete
- skada på rör genom explosion av röret, om dess yttre diameter är 120 mm eller mindre och röret utgör del av ång- eller varmvattenpanna samt är beläget i pannans eldstad eller gasvägar
- skada genom åskslag, elfenomen eller strömavbrott på egendom i kyl- eller frysenhet
- skada genom utströmning av vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning till följd av åskslag, elfenomen eller strömavbrott.

11.2 Övriga skadehändelser

11.2.1 Sotutströmning

Försäkringen gäller för skada genom utströmning av sot från eldstad, om utströmningen är plötslig och oförutsedd och uppstår i samband med eldning.

11.2.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork.

11.2.2 Frätande gas

Försäkringen gäller för skada genom frätande gas som bildas vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast.

11.2.3 Luftfartyg

Försäkringen gäller för skada genom att luftfartyg eller föremål från luftfartyg träffar egendom.

11.2.4 Påkörning med motordrivet fordon

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom genom påkörning med motordrivet fordon i de fall då trafikskadeersättning enligt 11 § trafikskadelagen inte lämnas eller då denna lag inte gäller.

11.2.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- det påkörande fordonet
- gods vid hantering eller under transport med fordonet.

11.2.4.2 Särskild självrisk

Självrisk är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 50 % av prisbasbeloppet och högst 5 prisbasbelopp.

11.2.5 Storm eller hagel

Försäkringen gäller för skada på hus och egendom i hus genom storm - vind med en hastighet av minst 21 meter per sekund - eller genom hagel. Till huset räknas även fast anbringad egendom som hör till byggnad* enligt jordabalken.

Med skada genom storm avses skada som orsakas av att egendomen

- i samband med storm utsätts för vindtryck (även undertryck) och därvid rycks loss eller bryts sönder
- träffas av föremål som stormen blåst omkull eller fört med sig.

Med skada genom hagel avses skada som orsakas av att egendomen slås sönder av hagel.

11.2.5.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom översvämning, sjöhävning, isskruvning eller snötryck
- skada på revetering, puts eller skorstensbeklädning av annan orsak än föremål som stormen blåst omkull eller fört med sig
- skada på växthus, plasthall eller tält eller egendom däri
- skada på hus, till den del skadans uppkomst eller omfattning påverkats av bristfälligt utförande, felaktig konstruktion, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter och inte heller för skada på egendom i sådant hus.

11.2.5.2 Särskild självrisk

Självrisk är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 50 % av prisbasbeloppet och högst 5 prisbasbelopp

- vid skada på skylt, markis, flaggstång och antenn
- vid skada på sådant hus som inte omsluts av hela och täta väggar och tak samt på egendom i huset.

11.2.6 Naturskador eller dammgenombrott

Försäkringen gäller för skada genom

- ras, varmed här avses att jordmassor, klippblock eller stenar kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge
- lavin
- jordskalv med en styrka av minst 4 enligt Richterskalan
- vulkanutbrott inom Norden
- översvämning på byggnad* och däri befintlig egendom. Med översvämning förstås att vatten till följd av skyfall (minst 1 mm/min eller 50 mm/dygn), snösmältning eller stigande sjö eller vattendrag, strömmat från markytan direkt in i byggnad eller inomhus trängt upp ur avloppsledning
- genombrott av damm för magasinering av vatten såsom vattenmagasin vid vattenverk, kvarn- eller branddamm och liknande.

11.2.6.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom

- ras om skadan orsakats av
 - enbart sättning i mark eller grund
 - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete, uppläggning av jord- eller stenmassor eller gruvsdrift
 - vatten- eller vågerosion
- dammggenombrott av kraftverksdamm eller regleringsdamm för elkraftproduktion.

11.2.6.2 Särskild självrisk

Självrisk är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 50 % av prisbasbeloppet och högst 5 prisbasbelopp.

11.2.6.3 Högsta ersättning

Bolagets sammanlagda ersättningskyldighet för

- egendomsskador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret samt
- därav föranledda skador enligt Hyresförlustförsäkring är vid varje skadetillfälle begränsad till 350 prisbasbelopp*.

11.2.7 Snötryck

Försäkringen gäller för skada på hus och egendom i hus genom snötryck. Till huset räknas även fast anbringad egendom som hör till byggnad* enligt jordabalken.

11.2.7.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på växthus, plasthall, tält, båthus, sjöbod, badhytt, altantak, balkongtak, skärmtak, markis eller tillfälligt hus inom utställningsområde eller egendom däri
- skada på hus, till den del skadans uppkomst eller omfattning påverkats av bristfälligt utförande, felaktig konstruktion, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter och inte heller för skada på egendom i sådant hus.

11.2.7.2 Särskild självrisk

Självrisk är 10% av skadebeloppet, dock lägst 50 % av prisbasbeloppet och högst 5 prisbasbelopp.

11.2.7.3 Högsta ersättning

Bolagets sammanlagda ersättningskyldighet för

- egendomsskador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret samt
- därav föranledda skador enligt Hyresförlustförsäkring är vid varje skadetillfälle begränsad till 350 prisbasbelopp*.

12. Vattenförsäkring - Vad försäkringen gäller för

12.1 Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten - dock inte vattenånga - från ledningssystem med därtill anslutna anordningar, vattensäng eller akvarium

- vattenånga, olja eller annan vätska från ledningssystem för lokaluppvärmning med därtill anslutna anordningar
- vatten från badrum, duschrum, tvättstuga eller annat våtutrymme inomhus som har golvbrunn och som är byggt enligt de bygg-, och i förekommande fall branschregler samt tillverkarens råd och anvisningar som gällde vid byggnads- eller installationstillfället. Vid skada på grund av läckage från våtutrymme som inte uppfyller ovan ställda krav, gäller försäkringen endast om läckaget härrör från våtutrymme som någon annan ansvarar för
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen. Utan tilläggsavtal gäller dock inte försäkringen för skada på livsmedel i sådan anläggning.

12.1.1 Lokalisering och friläggning

Vid skada som försäkringen gäller för ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom försäkrad byggnad* för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan. Även kostnad för återställande efter sådan reparation ersätts.

12.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för reparation av det fel som orsakat skadan eller skada på det ledningssystem varifrån utströmningen skett. Vid läckage genom ytskikt och tätskikt ser vi hela våtutrymmet (väggar och golv) som en enhet
- skada genom utströmning från dräneringssystem, rökkanal, ventilationskanal, tak, takränna, utvändigt stuprör, parkeringsdäck eller altan
- skada genom vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad* ur avloppsledning
- vätska eller ånga som strömmat ut
- skada genom röta, svamp, rost, frätning eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna att utströmningen skett under den tid försäkringen varit i kraft

Anmärkning

Se Q.01.12.1 om grundläggande krav för vattenförsäkring.

12.3 Särskild självrisk

Självrisk är 50 % av prisbasbeloppet utöver annars gällande självrisk vid skada på byggnad genom vätskeutströmning

- från skikt avsett att förhindra utströmning - t ex våtisolering eller kakelbeklädning - inklusive anslutningar och genomföringar
- från ledningssystem med anslutna anordningar, isolering eller kylanläggning, om läckaget orsakats av åldersförändringar.

13. Inbrottsförsäkring - Vad försäkringen gäller för

13.1 Stöld och skadegörelse i lokal

Försäkringen gäller för skada genom stöld eller skadegörelse förövad av person som tagit sig in i inbrottskyddad lokal*

- genom inbrott* eller
- med för låset avsedd nyckel*, kod eller låskombination som åtkommit genom
 - rån* eller
 - inbrott i annan inbrottskyddad lokal eller
 - inbrott i bostad.

Försäkringen gäller även för skada genom stöld eller skadegörelse förövad i obemannad inbrottskyddad lokal, av person som därefter tagit sig ut ur lokalen

- genom utbrott* eller
- med för låset avsedd nyckel, kod eller låskombination som åtkommit genom
 - rån eller
 - inbrott i annan inbrottskyddad lokal eller
 - inbrott i bostad.

Anmärkning

Se Q.01.13.1 om skyddskrav på inbrottskyddad lokal.

13.1.11 Undantag

Försäkringen gäller inte för skadegörelse genom sprängning.

13.2 Övriga skadehändelser

13.2.2 Stöld genom tillgrepp utifrån ("smash and grab")

Försäkringen gäller för skada genom stöld förövad av person genom tillgrepp utifrån genom krossat fönster, förutsatt att stölden sker i samband med att fönstret krossas.

13.2.3 Stöld av nycklar

Om nyckel* som förvarats hos försäkringstagaren eller dennes ombud åtkommit genom

- rån*
- inbrott* i inbrottskyddad lokal*
- inbrott i bostad

och låsändringar på grund därav skäligen är påkallade i försäkrad byggnad* eller i lokal på försäkringsställe, ersätts kostnaderna härför.

13.2.3.1 Högsta ersättning

Högsta ersättning för låsändringar är 1 prisbasbelopp per försäkringsställe.

13.2.4 Skadegörelse och stöld i övrigt

Försäkringen gäller för skada genom skadegörelse på försäkrad egendom.

Försäkringen gäller även för stöld av fast egendom och fast monterad egendom utomhus eller i obemannad lokal.

13.2.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på lös egendom - som inte är fast monterad - utomhus eller i obemannad lokal* som saknar inbrottskydd
- skada som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet
- skada på plasthall.

13.2.4.2 Särskild självrisk

Självrisk* är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 50 % av prisbasbeloppet och högst 5 prisbasbelopp vid skada genom skadegörelse som inte sker i samband med inbrott* eller inbrottsförsök.

15. Glasförsäkring - Vad försäkringen gäller för

15.1 Glasskada

Försäkringen gäller för skada genom bräck, sönderslagning eller stöld av glas i inredning, fönster eller dörr.

Försäkringen gäller också för skada genom sådan plötslig yttre påverkan att det för försäkringstagaren skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset.

Med glas jämställs här plastmaterial såsom material av polykarbonat, akrylplast eller liknande som används i stället för glas.

Vid glasskada som försäkringen gäller för ersätts även målning, etsning, blästring på glas, larmfolie eller ingjuten larmtråd liksom även plastfilm som glaset belagts med. Har glasskadan orsakats av att glaset målats, etsats, blästrats eller belagts med plastfilm ersätts varken glaset eller behandlingen av glaset.

15.2 Skylt och markis

Försäkringen gäller för skada genom bräck, sönderslagning eller stöld av skylt och markis med eventuellt tillhörande armatur och stativ.

15.2.1 Högsta ersättning

Högsta ersättning vid skada på skylt och markis är 1 prisbasbelopp*.

15.3 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- glas i växthus
- glas, skylt eller markis som inte är monterat på därför avsedd plats
- skada genom sprängningsarbete
- glas eller skylt i byggnad* under uppförande, ombyggnad eller tillbyggnad, om skadan uppkommit i samband med sådan åtgärd.

18. Maskinförsäkring - Vad försäkringen gäller för

18.1 Maskinförsäkring - Byggnad - Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på till försäkrad byggnad* hörande och inom fastigheten befintligt

- system för vatten, värme, avlopp, ventilation, gas och elektricitet
- hissanläggning, rulltrappa eller annan anordning för personbefordran
- tvätt- kyl- och frysanläggning för gemensamt bruk inom fastigheten
- traversanläggning för godshantering
- data-, tele- och TV-kommunikation
- sophantering.

18.2 Maskinförsäkring - Övrig egendom - Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på övrig försäkrad egendom.

18.3 Undantag

18.3.1 Försäkringen gäller inte för skada på

- sanitetsgods, spis, disk-, tvätt- eller annan hushållsmaskin i bostadslägenhet
- borrhål, brunn, och simbassäng
- värmekulvert (se A.06.2.1)
- elpatron i värmepanna eller varmvattenpanna
- rökgång, fundament, murverk och inmurning eller infodring
- utbytbara verktyg eller förbrukningsmateriel. Undantaget tillämpas inte om skadan har uppkommit genom plötslig och oförutsedd yttre orsak och skulle ha uppkommit även om egendomen ej varit i drift.

18.3.2 Försäkringen gäller inte för skada genom

- smälta
- sprängningsarbete
- ras, skred, förskjutning och sättning i mark eller grundkonstruktion oberoende av orsaken till dessa skadehändelser
- vatten, som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt ut ur avloppsledning eller svämmat över
- att hav, sjö eller vattendrag svämmat över
- frysning, om skadan beror på försummelse av den försäkrade.

18.3.3 Försäkringen gäller inte för skada

- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- som består i stöld
- som består i förslitning, förbrukning, korrosion (t ex rost eller frätning), beläggning eller avsättning.

41. Skadevärderingsregler

Vid skada på egendom beräknas skadebeloppet enligt nedan angivna regler. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

41.1 Värdering av byggnad

Nyanskaffningsvärde

Härmed avses den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid skadetillfället. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden ska kunna tas i bruk. Här inräknas inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande mark- eller vattenyta.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är nyanskaffningsvärdet vid tidpunkten med avdrag för ålder och slitage.

Dagsvärde

Härmed avses marknadsvärdet vid skadetillfället. Kan detta inte fastställas utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet, med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet.

41.1.1 Om byggnaden återställs

Om återställande av den skadade byggnaden sker på dess egen grund, värderas skadan till den verkliga kostnaden för återställandet.

Med återställande förstås

- reparation, eller
- återuppförande av den skadade byggnaden på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material
- anskaffande av annan lika ändamålsenlig byggnad för samma ändamål på annan plats inom Sverige.

Om en annan byggnad än den skadade uppförs - på samma grund eller på annan grund - eller om en annan byggnad anskaffas inom Sverige, värderas skadan till den beräknade kostnaden för återställande av den skadade byggnaden på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.

Värdeökning som kan uppstå till följd av förhöjd ändamålsenlighet av annan orsak än ändrad belägenhet dras av från skadans värde.

Bolaget har rätt att reducera återställandekostnaden med det belopp som marknadsvärdet ökar genom att återställande sker på annan plats.

Återställandet måste påbörjas snarast och vara fullgjort senast inom två år från skadedagen. Fördröjs återställandet av hinder som inte beror på den försäkrade, kan bolaget medge att återställandet ska vara fullgjort inom två år från den dag hindret upphörde men inte senare än tre år från skadedagen.

I skadekostnaden ingår merkostnad - intill 25 prisbasbelopp* - som föranleds av att skadad byggnad enligt myndighets beslut eller för byggande gällande normer i något hänseende, måste ges annan

konstruktion eller utformande än före skadan. Kostnader som grundar sig på förelägganden som utfärdats före skadan ersätts ej.

I skadekostnaden inräknas inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t ex reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

Om renovering, underhålls-, eller ombyggnadsarbete pågår eller planeras, värderas skadan till den merkostnad som uppstår för att åtgärda skadan i samband med det pågående eller planerade arbetet.

41.1.1.1 Åldersavdrag för vissa byggnadsdelar

Från kostnaden för återställande i A.41.1.1, görs åldersavdrag för material och arbete enligt tabellen i A.41.1.1.5.

Dessutom kan avdrag göras för

- uppenbart eftersatt underhåll
- onormalt slitage

För byggnadsdel som inte anges i tabellen i 41.1.1.5 gäller följande

- Om det tekniska värdet* är högre än 50% av nyanskaffningsvärdet, värderas skadan till nyanskaffningsvärdet.
- Om det tekniska värdet* är lägre än 50 % av nyanskaffningsvärdet, värderas och ersätts skadan med avdrag för ålder och slitage.

41.1.1.2 Åldersavdrag för vissa installationer

Från kostnaden för återställandet i A.41.1.1 görs åldersavdrag enligt tabellen i A.41.1.1.5. Varje föremål och varje ledningssystem bedöms för sig.

Dessutom kan avdrag göras för

- uppenbart eftersatt underhåll
- onormalt slitage

För installation som inte anges i tabell 41.1.1.5 gäller följande

- Om det tekniska värdet* är högre än 50% av nyanskaffningsvärdet, värderas skadan till nyanskaffningsvärdet.
- Om det tekniska värdet* är lägre än 50 % av nyanskaffningsvärdet, värderas och ersätts skadan med avdrag för ålder och slitage.

41.1.1.3 Duk i plasthall eller tält

Skada på duk i plasthall eller tält värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till dagsvärdet. Åldersavdrag görs på återställandekostnaden (material och arbetskostnad) med 5 % per år, räknat för varje helt år som gått sedan duken första gången togs i bruk. För de första två åren görs inget åldersavdrag. Avdraget är begränsat till högst 90 % på duk som före skadan var funktionsduglig.

41.1.1.4 Merkostnader på grund av byggnads särart

Även merkostnader, som föranleds av att skadad byggnad på grund av sin särart inte kan återställas på ett rationellt sätt beträffande metoder och material, exempelvis dokumenterad kulturhistorisk värdefull byggnad, byggnadsdel (byggnadsminne) eller annan byggnad, ersätts. Sådan merkostnad kan avse till exempel tidsenligt byggmaterial och utförande eller konstnärlig utsmyckning.

Merkostnader föranledda av arkeologiska undersökningar eller som uppkommer till följd av att högre krav efter skadan ställts på funktionen hos byggnaden inräknas inte i skadebeloppet.

Merkostnaderna är begränsade till 100 prisbasbelopp vid varje skadetillfälle.

41.1.1.5 Tabell för åldersavdrag

En byggnadsdels ålder beräknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk. Åldersavdrag görs på återställandekostnaden (material och arbetskostnad) och görs enligt nedanstående tabell. Avdraget begränsas till högst 80% på byggnadsdel som före skadan var funktionsduglig.

Byggnadsdel	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett avdrag per år med
Installation för värme, vatten, avlopp, sanitet, ventilation, centraldammsugning samt maskinell utrustning		
• rörsystem, vattenradiatorer och sanitetsgods (till exempel WC-stol, tvättställ och vattenburen golvvärme)	10 år	5 %
• hiss	25 år	5 %
• luft/luft värmepumpsanläggning, spabad utomhus, pelletsanläggning	2 år	15%
• övriga värmepumpsanläggningar, värmeåtervinningssystem, solfångare, vindkraftverk, takvärme, elslingor i golv och hushållsmaskin inkl spis	2 år	10 %
• övriga installationer samt annan maskinell		

Byggnadsdel	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett avdrag per år med
utrustning än hushållsmaskin (t ex värmepanna och varmvatten-beredare) och elradiatorer	5 år	8%
Kompressor som inte ingår i någon av ovan uppräknade anläggningar/installationer	5 år	10 %
Köks- och badrumsinredning	10 år	5 %
Fönster, dörrar och portar	10 år	3 %
Elinstallationer (kablar, inkl brytare och uttag)	25 år	5 %
Radio- och tv- och parabolantenn	5 år	8 %
Markiser och persienner	5 år	8 %
Larm	5 år	8 %
Målning	5 år	8 %
Tapeter och annan väggbeklädnad (inte våtrum)	5 år	8 %
Golvbeläggning (inte våtrum)		
• textila	5 år	8 %
• plast, linoleum, laminat	10 år	5 %
• keramiska plattor, sten eller massivt trä	25 år	5 %
• lamellträ och ytbehandling av trägolv	15 år	5 %
Yt- och tätskikt i våtrum		
• golv- och väggmatta (trådsvetsad)	5 år	5 %
• keramiska plattor inklusive tätskikt	5 år	5 %
• övriga material och utföranden samt målning i våtrum	2 år	10 %
Takbeläggning		
• betong eller tegel	20 år	2 %
• plåt	10 år	3 %
• annat material	5 år	8 %
Skorsten		
• stål eller plåt	5 år	8 %
• annat material	20 år	2 %

41.1.2 Om byggnaden inte återställs

Återställs inte den skadade byggnaden* värderas skadan till skillnaden mellan byggnadens dagsvärde* omedelbart före och omedelbart efter skadan. Skadan värderas dock högst till vad det skulle ha kostat att återställa byggnaden enligt den värdering som beskrivs i A.41.1.1.

41.1.3 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställande av byggnad* hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift är den försäkrade även berättigad till ersättning - restvärdeersättning - för vad kvarvarande delar därigenom förlorat i värde. Den försäkrade är skyldig att följa bolagets anvisningar och på bolagets bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom att kvarvarande delar av byggnaden inte kan användas. Restvärdeersättning lämnas inte, i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning.

41.3 Trädgård, tomt och lekplatsutrustning*

Skadan värderas till vad det kostar att återställa trädgården, tomten och lekplatsutrustningen.

Vid nyplantering av buskar och träd medräknas endast kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

41.11 Övrig egendom

Skadan värderas enligt de regler som finns angivna för installationer i A.41.1.

Återställs inte den skadade egendomen inom 2 år, värderas skadan till skillnaden mellan egendomens dagsvärde* omedelbart före och omedelbart efter skadan.

42. Självrisk

Självrisken* är lägst den som anges i försäkringsbrevet.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp* avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet. Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

42.1 Särskild självrisk

Särskild självrisk som är angiven under A.11-18 gäller dock om den är högre.

43. Skadeersättningsregler

Anmärkning

För viss egendom och vissa skadehändelser gäller särskild begränsning av högsta ersättning enligt A.11-18.

43.2 Förstariskförsäkring*

43.2.1 Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet utgörs av

- skadebelopp enligt A.41. Skadevärderingsregler
- röjningskostnad enligt A.43.4
- räddningskostnad enligt A.43.5

med avdrag för

- självrisk* enligt A.42

och med hänsyn till

- leverantörsgaranti enligt A.43.7.

43.2.2 Högsta ersättning

Ersättning lämnas högst med försäkringsbeloppet.

43.3 Fullvärdeförsäkring*

43.3.1 Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet utgörs av

- skadebelopp enligt A.41 Skadevärderingsregler
- röjningskostnad enligt A.43.4
- räddningskostnad enligt A.43.5

med avdrag för

- självrisk* enligt A.42
- eventuell underförsäkring* enligt A.43.3.2

och med hänsyn till

- leverantörsgaranti enligt A.43.7.

43.3.2 Underförsäkring

Försäkringstagaren ska underrätta bolaget om antalet medlemmar i föreningen ändras samt eventuell till- eller ombyggnad av försäkrade byggnader eller utbyggnad/förbättring av försäkrade anläggningar för att nytt premieunderlag ska fastställas.

Underlåter försäkringstagaren detta och har vid skadetillfället antal medlemmar, bilplatser, rum etc ökat föreligger underförsäkring*. Ersättningsbeloppet minskas då till så stor del som betald premie utgör av den premie som skulle ha betalats.

43.4 Röjningskostnad

I samband med sådan skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för kostnader för nödvändig rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering.

Ersättning lämnas inte för röjning av oförsäkrade grunder och fundament.

Vid förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen till försäkringsbeloppet.

43.5 Räddningskostnad

Bolaget ersätter den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt R.01.3, om de med hänsyn till omständigheterna varit skäliga.

I samband med sådan skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för skada som uppkommit genom att försäkrad egendom vid skälig räddningsåtgärd skadats, förkommit eller stulits. Ersättning lämnas dock inte om gottgörelse kan erhållas från annat håll.

Vid förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen till försäkringsbeloppet.

43.6 Inteckningshavare

43.6.1 Panträtt

För den som har panträtt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning vid betalning av ersättning på grund av försäkringsavtal.

Säkerhetsrätten gäller inte vid skada på lös egendom.

43.6.2 Företagsinteckning

Om den som innehar rätt enligt företagsinteckning anmäler namn och adress hos bolaget, så har han, om skadan avser företagsintecknad egendom, företrädesrätt till försäkringsersättning enligt försäkringsavtalet. Företrädesrätten gäller om ersättningsbeloppet överstiger 10 % av försäkringsbeloppet för ifrågavarande slag av egendom. Gällande lag om inbördes företrädesrätt mellan dessa inteckningshavare samt om andra rättsägares rätt vid konkurs och utmätning är tillämplig.

43.6.3 Fullvärdeförsäkrad egendom

Vid tillämpning av gällande bestämmelser om inteckningshavares rätt till skadeersättning anses vid beloppslös fullvärdeförsäkring av egendom dess värde enligt tillämpad värderingsmetod omedelbart före skadetillfället utgöra försäkringsbelopp.

43.7 Leverantörsgaranti

Är leverantör eller entreprenör enligt åtagande i avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar bolaget inte kostnaden härför. Denna begränsning avser dock inte följdskada på annan funktionell enhet än den som varit felaktig.

Undantaget tillämpas inte i den mån leverantör eller entreprenör inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

Är den försäkrade tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen, lämnas inte ersättning för skada på denna, om skadan skulle ha omfattats av för branschen gängse garanti vid försäljning eller leverans.

43.8 Skadeersättningsregler i övrigt

Bolaget har rätt att i stället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad egendom återställs eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Bolaget är inte skyldigt att överta skadad egendom, men har rätt att efter värdering överta större eller mindre del av denna.

Kommer egendom för vilken ersättning utgetts till rätta ska egendomen snarast ställas till bolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

43.9 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom.

Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade visat att så skett.

Vid reparation eller återuppförande av försäkrad byggnad äger den försäkrade rätt till ersättning, efter hand som återställandet sker, för den kostnad som den försäkrade har haft och uppenbarligen har rätt till. Utbetalad ersättning avräknas från den totala kostnaden för återställandet.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad byggnad* överklagats och bolaget på grund av detta väntat med att betala ut ersättning, ska ersättningen betalas senast 1 månad efter det att bolaget fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning avvaktas ska ersättning betalas senast 1 månad efter det att bolaget erhållit utredningen.

43.10 Räntebestämmelser

Betalas skadeersättning senare än vad som sagts ovan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning betalar bolaget ränta enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 % av prisbasbeloppet*.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt avsnitt R.

B2. Hyresförlustförsäkring

01. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom ägare av försäkrad byggnad*.

02. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för hyresförlust till följd av egendomsskada m m enligt B2 11.1 som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

04. Försäkrat intresse

Försäkringen avser hyresförlust som är en följd av egendomsskada m m enligt B2 11.1. Med hyresförlust avses minskning av hyresintäkt som hänförs till försäkrad byggnad*.

04.1 Undantag

Ersättning lämnas inte för hyresförlust som beror på den försäkrades ekonomiska förhållanden, t ex bristande försäkringsskydd eller kapitalbrist.

Ersättning lämnas inte heller för sådan förlust som orsakats av att en del av ansvarstiden* utnyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.

11. Vad försäkringen gäller för

11.1 Försäkringen gäller för hyresförlust som uppstår genom

- sådan skada som egendomsförsäkringen enligt A.01 - 16, 18 gäller för
- oförutsett avbrott i tillförsel utifrån av el, gas, vatten, värme eller data- och telekommunikation

Om i försäkringsbrevet angetts att värmekulvertförsäkring ingår, gäller försäkringen även för hyresförlust genom att ersättningsbar skada enligt A.17 inträffat på försäkrad värmekulvert.

Försäkringen gäller för hyresförlusten även när egendomsförsäkringen inte gäller för egendomsskadan, om detta beror på att leverantör eller entreprenör är ansvarig på grund av åtagande i avtal.

Gör hyresgäst bruk av sin rätt enligt lag att med anledning av skadan säga upp hyresavtalet före hyrestidens utgång och kan lägenheten sedan den reparerats inte uthyras för den återstående tiden, ersätts hyresförlust även för denna tid. Ersättning på grund härav lämnas dock för högst 3 månader.

11.2 Försäkringen gäller endast för sådan hyresförlust som uppkommer under ansvarstiden*.

Ansvarstiden räknas från den tidpunkt då skada enligt B2.11.1 inträffat och är 24 månader om inte annat anges i försäkringsbrevet.

41. Skadevärderingsregler

För uthyrd lokal* beräknas hyresförlusten till skillnaden mellan å ena sidan den nedsättning i hyran, som hyresgästen enligt lag kan kräva, och å andra sidan minskade kostnader för uppvärmning, belysning m m samt ränta på ersättning för egendomsskada.

För sådan del av byggnaden*, som försäkringstagaren själv använder eller utan ersättning upplåter till annan, beräknas hyresförlusten som om den varit uthyrd mot skälig hyra.

42. Självrisk

Självrisk* är lägst 20 % av prisbasbeloppet*.

Avtal kan träffas om annan självrisk, som då anges i försäkringsbrevet.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet. Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

43. Skadeersättningsregler

43.1 Skadeersättning

Bolaget ersätter hyresförlust värderad enligt B2.41 med avdrag för

- självrisk* enligt B2.42 samt för
- eventuell underförsäkring* enligt B2.43.3.

43.2 Verklig förlust

Försäkringen ska inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för genom egendomsskadan uppkommen hyresförlust.

43.3 Underförsäkring

Om ersättning för egendomsskadan ska minskas enligt A.43 på grund av underförsäkring* ska ersättning för hyresförlust minskas i motsvarande grad.

43.4 Högsta ersättning vid hyresförlust genom naturskada eller dammggenombrott enligt A.11.2.6

Bolagets sammanlagda ersättningsskyldighet för

- egendomsskador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret samt
- därav föranledda hyresförluster

är vid varje skadetillfälle begränsad till 350 prisbasbelopp*.

43.5 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Skada regleras efter ansvarstidens* slut. Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom.

Om polisutredning avvaktas ska ersättning betalas senast 1 månad efter det att bolaget erhållit utredningen.

43.6 Räntebestämmelser

Betalas ersättningen senare än vad som sagts ovan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning betalar bolaget ränta enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 % av prisbasbeloppet*.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt avsnitt R.01.

C. Ansvarsförsäkring

01. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren (den försäkrade) såsom ägare eller brukare av försäkrad egendom samt för byggnads- och anläggningsarbeten som utförs på sådan egendom.

02. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skadeståndskrav som avser skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

03. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen utom i USA och Kanada.

Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid konferenser och mässor gäller försäkringen dock för skada som inträffar i hela världen.

08. Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anger det belopp till vilket skadestånd, utrednings-, förhandlings-, rättegångs- och räddningskostnader sammanlagt är försäkrade.

11. Vad försäkringen gäller för

11.1 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada samt förmögenhetsskada till följd av sådan ersättningsbar skada enligt

- allmänna skadeståndsrättsliga regler
- allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, när dessa avtalats
- sedvanligt kontrakt med SJ eller annan järnvägsförvaltning för skada genom rullande materiel, överskriden lastprofil, trafik på stickspår eller användande av oöväntad järnvägsövergång
- sedvanligt kontrakt med strömleverantör där den försäkrade övertagit ansvar enligt ellagen
- sedvanligt nyttjanderättsavtal med fastighetsägare avseende övertaget fastighetsägaransvar.

Om denna försäkring gör undantag för sak- eller personskada gäller denna försäkring inte heller för förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

11.2 Ren förmögenhetsskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada i vissa fall enligt C.12.5.1.

Anmärkning

Med ren förmögenhetsskada menas ekonomisk skada som uppstår utan samband med person- eller sakskada.

11.3 Ansvar enligt Dataskyddsförordningen

Försäkringen omfattar den skadeståndsskyldighet för materiell eller immateriell skada som den försäkrade kan bli skyldig att betala enligt Artikel 82 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (Dataskyddsförordningen).

11.20 Åtagande

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk* åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denne inte kan få ut av motpart eller annan samt
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att erlägga.

12. Vad försäkringen inte gäller för

12.2 Omhändertagen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning

- hyr, leasar, lånar eller nyttjar. Försäkringen gäller dock för skada genom brand, explosion, sotutströmning och utströmning av vatten från ledningssystem på lokal som försäkringstagaren hyr för sin verksamhet.
- på grund av särskilt åtagande yrkesmässigt lyfter, transporterar eller förvarar

Försäkringen gäller inte heller om skada på sådan egendom inträffar sedan egendomen avlämnats eller återlämnats.

Anmärkning

Särskild självrisk* gäller enligt C 42.1 för andra lyft eller transporter än de som är undantagna i C.12.2.

12.3 Trafik med motordrivet fordon

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av trafikförsäkring, vilken tillhandahålles i landet ifråga, och som inträffar till följd av trafik med motordrivet fordon

- för vilket trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning gäller
 - när det används inom tävlingsområde
- när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av det motordrivna fordonet.

Detta undantag tillämpas även om den försäkrade underlåtit att teckna trafikförsäkring.

12.4 Luftfartyg, skepp, båtar och liknande

Försäkringen gäller inte för

- skada genom luftfartyg, svävare eller hydrokopter
- sakskada orsakad genom segel- eller maskindrivna skepp och båtar eller genom kollision med av dessa bogserade föremål när den försäkrade, eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av dessa farkoster.

12.5 Miljöansvar

12.5.1 Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en följd av miljöskada. Med miljöskada avses skadeståndsskyldighet enligt miljöbalken.

Försäkringen gäller dock om skada beror på

- att fel - dock ej fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod - tillfälligt har begåtts
- att fel plötsligt och oförutsett har uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

I dessa fall gäller försäkringen även för ren förmögenhetsskada*.

Anmärkning

Särskild självrisk* gäller enligt C 42.1 vid ren förmögenhetsskada.

12.5.2 Försäkringen gäller inte för sakskada eller ren förmögenhetsskada som den försäkrade kan bli ansvarig för enligt miljöbalken i egenskap av byggherre eller entreprenör om skadan orsakats genom sprängning, pålning, spontning, schaktning eller grävning.

12.6 Straffskadestånd

Försäkringen gäller inte för straffskadestånd (punitive damages) eller annan liknande ersättning.

12.8 Förutsebar skada

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommit under sådana omständigheter att det för den försäkrade eller försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen borde ha stått klart att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa.

12.9 Lag, myndighets föreskrift, domstols dom eller beslut

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats genom åsidosättande av lag, myndighets föreskrift, domstols dom eller beslut, såvida inte den försäkrade kan visa att arbetsledningen varken haft eller borde haft kännedom om åsidosättandet.

12.10 Atomskada

Försäkringen gäller inte för sådan atomskada som den försäkrade kan göras ansvarig för enligt atomansvarighetslagen eller motsvarande utländsk lagstiftning.

12.26 Läkemedel

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av läkemedel (till exempel vacciner och silikonbaserade implantat).

12.27 Tobak

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakas av eller har samband med tobak.

12.28 Asbest, formaldehyd och PCB

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av asbest, formaldehyd eller PCB.

12.29 Krav mellan försäkrade

Skada som de försäkrade orsakar varandra ersätts inte, om inte detta särskilt framgår av försäkringsbrevet.

12.30 Arbetsskada och annan försäkring

12.30.1 Arbetsskada

Försäkringen gäller inte för arbetsskada* som drabbar försäkrads egna anställda.

12.30.2 Annan försäkring

Försäkringen gäller inte till den del ersättning kan lämnas genom annan försäkring. Försäkringen gäller dock om regressrätt föreligger mot den försäkrade.

42. Självrisk

Självrisk* är lägst den som anges i försäkringsbrevet.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Endast en självrisk avdras för skador som uppkommit av samma orsak och vid samma skadetillfälle.

42.1 Särskild självrisk

Självrisk* är lägst

- 20 % av prisbasbeloppet* vid skada på egendom som den försäkrade, eller för hans räkning annan person, åtagit sig att installera, montera, demontera, bearbeta, kontrollera, besiktiga eller tillse
- 20 % av prisbasbeloppet vid skada på egendom som den försäkrade eller för hans räkning annan person lyft eller transporterat, i andra fall än de som är undantagna i C.12.2
- 10 % av skadebeloppet, dock lägst 20 % av prisbasbeloppet vid byte eller ändring av lås till följd av nyckelförlust
- 30 % av skadebeloppet, dock lägst 1 prisbasbelopp och högst 10 prisbasbelopp, vid sakskada genom brand eller explosion som orsakats av heta arbeten på tillfällig arbetsplats
- 1 prisbasbelopp vid ren förmögenhetsskada* enligt C.12.5.1.

43. Skadeersättningsregler

Bolaget ersätter

- kostnaderna enligt C.11.20
 - räddningskostnader enligt C.43.2
- med avdrag för självrisk* enligt C.42.

43.1 Högsta ersättning

Bolagets ersättningskyldighet är begränsad till 1 försäkringsbelopp vid varje skada och totalt 2 försäkringsbelopp per försäkringsår, dock högst

- **1 försäkringsbelopp** vid skador som uppkommit av samma orsak och inträffat vid samma tillfälle
- **5 prisbasbelopp*** vid skada på egendom som lyfts eller transporterats i andra fall än de som är undantagna i C.12.2
- **12 prisbasbelopp** vid byte eller ändring av lås till följd av nyckelförlust
- **10 prisbasbelopp** vid varje skada enligt C.11.3
- **25 prisbasbelopp** per försäkringsår för skada på hyrd lokal enligt C.12.2
- **25 prisbasbelopp** per försäkringsår för ren förmögenhetsskada* enligt C.12.5.1.

43.2 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan föranleda skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna varit skäliga.

43.3 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt avsnitt R.

43.4 Räntebestämmelser

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 % av prisbasbeloppet*.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt avsnitt R.

D. Förmögenhetsbrottsförsäkring

01. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren (den försäkrade) och avser i försäkringsbrevet angiven samfällighet.

02. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada genom brott som förövas under den tid försäkringen är i kraft och som upptäcks senast 5 år efter det att brottet förövats. Försäkringen gäller dock inte för brott som upptäcks senare än 2 år efter försäkringens upphörande.

Om ett retroaktivt datum har angivits i försäkringsbrevet gäller försäkringen för skada genom brott som förövats efter det angivna datumet och som för första gången upptäcks under den tid försäkringen är i kraft.

03. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada genom brott som förövas i Sverige.

08. Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anger det belopp till vilket skada, skadestånd, utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader sammanlagt är försäkrade.

11. Vad försäkringen gäller för

11.1 Förmögenhetsbrott

Försäkringen gäller för skada som åsamkas den försäkrade (samfälligheten) genom att valda styrelseledamöter, suppleanter, interna revisorer, syssloman eller arbetstagare hos den försäkrade i tjänsten gjort sig skyldig till något av följande i brottsbalken angivna förmögenhetsbrott som medför personlig vinning för någon:

- förskingring, undandräkt eller grov förskingring
- trolöshet mot huvudman
- bedrägeri, bedrägligt beteende eller grovt bedrägeri
- stöld, snatteri eller grov stöld.

Kan det inte fastställas vem som förövat brottet gäller försäkringen endast om det genom tillförlitlig utredning kan styrkas att någon av de valda styrelseledamöterna, suppleanterna, revisorerna, syssloman eller arbetstagare i tjänsten gjort sig skyldig till brottet.

Anmärkning

Med arbetstagare avses person med vilken den försäkrade ingått anställningsavtal och för vilken den försäkrade betalar arbetsgivaravgift enligt lagen om socialavgifter. Med arbetstagare förstås även den för vilken den försäkrade har principalansvar enligt skadeståndslagen även om anställningsförhållande inte föreligger.

11.2 Dataintrång

Försäkringen gäller för skada, alltså försäkrads egen merkostnad eller förlust, sak- och personskada samt förmögenhetsskada till

följd av sådan ersättningsbar skada och ren förmögenhetsskada, som åsamkas den försäkrade genom att någon i brottslig avsikt bereder sig tillgång till en uppgift som är avsedd för automatiserad behandling eller olovligen ändrar, utplånar, blockerar eller i register för in en sådan upptagning och därmed gör sig skyldig till dataintrång enligt brottsbalken. Försäkringen gäller också för den skadeståndsskyldighet som kan åläggas den försäkrade till följd av sådan handling.

11.3 Åtagande

Vid skada som försäkringen gäller för och som överstiger avtalad självrisk åtar sig bolaget att

- betala den skada som förorsakats den försäkrade
- vid krav på skadestånd på grund av konstaterat förmögenhetsbrott eller dataintrång utreda och förhandla om eventuell skadeståndsskyldighet
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att betala
- betala skäliga rättegångskostnader.

12. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för

- skada som den försäkrade kan få ersättning för genom annan försäkring
- utrednings- och revisionskostnader för att fastställa skadans omfattning även om sådan kostnad uppkommit i samband med rättegång
- skada genom brott som förövats av arbetstagare efter det att genom försäkringen ersättningsbar skada, som orsakats av densamme, har upptäckts
- ränta på uppkommen kapitalförlust
- skada genom förlust av goodwill
- skada genom bestickning eller obehörigt utnyttjande eller röjande av företagshemlighet samt företagsspioneri och olovlig befattning med företagshemlighet
- på förhand avtalade skadestånd
- skada som uppkommer indirekt för försäkrad
- skada genom datavirus.

42. Självrisk

Vid varje skada gäller en självrisk* som är lägst 50 % av prisbasbeloppet* eller som är angiven i försäkringsbrevet vid tidpunkten för den första brottsliga handlingen.

Endast en självrisk tas ut vid skada till följd av brott som en och samma person eller flera personer gemensamt begått oavsett om skadan hänför sig till ett eller flera försäkringsår. Självrisken baseras därvid på det prisbasbelopp som gällde det försäkringsår den första brottsliga handlingen begicks.

43. Skadeersättningsregler

Bolaget ersätter

- kostnaderna enligt D.11
- räddningskostnader enligt D.43.2

med avdrag för självrisk enligt D.42.

43.1 Högsta ersättning

Ersättningen för skada till följd av brott förövat under ett och samma försäkringsår är begränsad till det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

Vid skada till följd av brott, som en och samma person eller flera personer gemensamt begått, är ersättningen begränsad till det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet oavsett om skadan hänför sig till ett eller flera försäkringsår. Det försäkringsbelopp som ska tillämpas är det belopp som gällde vid tidpunkten för den första brottsliga handlingens förövande.

Om försäkringsbeloppet höjs är bolagets ersättningskyldighet begränsad till det lägre beloppet för brott som förövats före höjningen. Om försäkringsbeloppet istället sänks, gäller det högre beloppet endast för brott, som förövats före sänkningen.

43.2 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna varit skäliga.

43.3 Tillrättakommen egendom

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, tillräta ska egendomen ställas till bolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

43.4 Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser

Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt R.04. Bolaget äger dock rätt att avvakta åtalsbeslut avseende det/de misstänkta brotten.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 % av prisbasbeloppet.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt R.04.

E. Rättsskyddsförsäkring

Med prisbasbelopp avses det belopp som fastställs enligt Socialförsäkringsbalken och som gällde det år tvisten uppkom.

01. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

01.1 Försäkringen avser i försäkringsbrevet angiven verksamhet och gäller för försäkringstagaren, dennes arbetstagare och andra medförsäkrade som anges i försäkringsbrevet (de försäkrade).

01.2 Försäkringen gäller också för försäkrad såsom ägare eller brukare av fastighet, förutsatt att denna till övervägande del används i den försäkrade verksamheten.

02. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist som uppkommer under den tid försäkringen är i kraft under förutsättning att försäkring för samma försäkrade verksamhet funnits under en sammanhängande tid av minst 2 år. I denna tid får inräknas tid då rättsskyddsförsäkring för samma försäkrade verksamhet funnits i annat försäkringsbolag.

Om försäkring i bolaget är gällande, men varit i kraft kortare tid än två år när tvisten uppkommer, lämnas rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för framställt anspråk inträffat under den tid försäkringen varit i kraft, med samma omfattning i bolaget eller annat försäkringsbolag, under förutsättning att inget uppehåll i försäkringsskyddet förekommit.

Försäkringen gäller även för tvist som uppkommer efter det att försäkringen upphört på grund av att den försäkrade verksamheten upphört, förutsatt att de händelser och omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat under den tid försäkringen var i kraft samt att inte längre tid än 10 år förflutit sedan dessa händelser eller omständigheter inträffade.

Sätts försäkringstagaren i konkurs kan konkursboet endast ta försäkringen i anspråk för tvist som uppkommit före konkursen och för tvist som uppkommit efter konkursen men där de händelser och omständigheter som ligger till grund för tvisten inträffat före konkursen.

Anmärkning

Med tvist avses att anspråk helt eller delvis avvisas.

03. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist

- med motpart som har hemvist inom Norden
- som avser fastighet belägen inom Norden.

Vid skattemål enligt E.11.4 gäller försäkringen endast för tvist i Sverige.

11. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäliga kostnader i tvist enligt E.11.1 - 11.4 som försäkrad inte kan få betald av staten eller av

motpart. Försäkringen gäller endast för kostnader som uppkommer under den tid försäkrad biträds av ombud enligt R.03.2.

Anmärkning

Försäkringen gäller således inte för brottmål.

11.1 Tvist utan rättegång

11.1.1 Försäkringen gäller för försäkrads egna ombudskostnader i tvist som kan prövas

- som tvistemål i tingsrätt eller i statens va-nämnd
- i mark- och miljödomstol enligt vad som är föreskrivet om tvistemål i allmän domstol

i Sverige eller motsvarande instanser i övriga nordiska länder.

Försäkringen gäller inte för mål eller ärende som handläggs enligt lag om domstolsärenden.

11.1.3 Är tvisten sådan att den först ska prövas av annan instans (till exempel kronofogdemyndighet, arrende- eller hyresnämnd) betalas endast kostnader som uppkommer efter sådan prövning. Har tingsrätt hänskjutit en tvist för medling till hyresnämnd gäller försäkringen även för sådan medling.

11.2 Tvistemål med rättegång

Försäkringen gäller för försäkrads egna rättegångskostnader och sådana motparts-kostnader som denne efter domstols prövning ålagts att betala i

- mål som anges i E.11.1.1 och i efterföljande prövning i hovrätt, Marknadsdomstolen, Högsta domstolen och Mark- och Miljööverdomstol
- hyres- eller arrendetvist som prövas vid behörig hovrätt
- överklagande av lantmäteriförrättning till mark- och miljödomstol och Mark- och Miljööverdomstol.

Träffas förlikning under rättegång gäller försäkringen för rättegångskostnader som försäkrad åtagit sig att betala motpart, under förutsättning att det är uppenbart att försäkrad skulle ha ålagts att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvistemålet prövats av domstol.

Anmärkning

Som rättegångskostnad anses även kostnad för medlare som är förordnad enligt 42 kap 17 § andra stycket rättegångsbalken.

11.3 Tvist med skiljeförfarande

Försäkringen gäller för kostnader för skiljeförfarande om tvisten utan sådant förfarande skulle ha prövats av i E.11.1.1 nämnda domstolar. Ersättning lämnas för försäkrads egna kostnader och för sådana motparts-kostnader som denne, efter skiljemännens prövning ålagts att betala, dock inte för ersättning till skiljemännen.

11.4 Skattemål

Försäkringen gäller för försäkrads ombudskostnader i tvist som prövas som skattemål i förvaltningsrätt, kammarrätt och Högsta förvaltningsdomstolen och som avser någon av följande skatter eller avgifter:

- inkomstskatt enligt inkomstskattelagen
- avgifter enligt socialavgiftslagen
- löneavgift enligt lagen om allmän löneavgift
- skatt enligt lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster
- skatt enligt lagen om särskild löneskatt på pensionskostnader
- mervärdesskatt (moms) enligt mervärdesskattelagen.

12. Vad försäkringen inte gäller för

12.1 Vissa undantagna tvister

Försäkringen gäller inte för tvist

- som vid rättslig prövning ska handläggas enligt 1 kap 3d § första stycket rättegångsbalken (så kallade småmål). Detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtalet
- som rör sådan av försäkrad bedriven eller planerad verksamhet eller del därav som enligt miljölagstiftning kallas miljöfarlig verksamhet, oavsett om denna lagstiftning åberopas eller inte
- när försäkrad begär eller för talan om tillstånd, godkännande eller liknande om saken prövas av fastighetsdomstol, miljödomstol eller mark- och miljödomstol
- enligt plan- och bygglagen
- som rör förhållandet mellan arbetsgivare och nuvarande eller före detta arbetstagare
- som avser fordran eller annat anspråk som överlåtit på försäkrad om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan händelser och omständigheter som ligger till grund för tvisten uppkom
- som grundar sig på försäkrads borgensåtagande eller liknande åtagande
- som avser skadestånd eller annat anspråk riktat mot försäkrad på grund av gärning som föranlett misstanke om brott eller åtal för brott som kräver grov oaktsamhet eller uppsåt för straffbarhet
- enligt marknadsföringslagen
- som avser ersättningsanspråk mot försäkrad som kan eller skulle kunna omfattas av ansvarsförsäkring oavsett om sådan är gällande eller inte
- som gäller försäkrad i egenskap av ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon eller av vatten- eller luftfarkost och där skadan eller tvisten kan eller skulle ha kunnat omfattas av motorförsäkring, båt-försäkring eller annan liknande försäkring
- som rör försäkrad i egenskap av konkursgäldenär, part i ackordsförhandling utan konkurs eller part i förfarande som gäller företagsrekonstruktion

- där försäkrad inte har befogat intresse av att få sin sak prövad
- som har samband med köp eller försäljning av fastighet. Detta undantag tillämpas inte vid köp eller försäljning som är att betrakta som annat än rent kommersiell
- som avser anspråk som uppkommit mellan delägare eller försäkrade som omfattas av samma försäkringsavtal eller mellan företag inom samma koncern
- som har samband med styrelseledamots eller aktieägares personliga betalningsansvar enligt aktiebolagslagen (2005:551) 25 kap 18 och 19 §§ eller motsvarande bestämmelser enligt äldre lag.

12.1.1 Vissa kostnader för eget arbete m m

Försäkringen ersätter inte

- kostnader som avser försäkrads eget arbete, tidsspillan, inkomstbortfall, resor eller uppehålle
- kostnader för utredning om innehålllet i utomnordisk rätt
- kostnader för verkställighet av dom, beslut eller avtal
- bokföringskostnader
- avgifter, räntor, skattetillägg, viten eller böter.

12.1.2 Vissa merkostnader

Försäkringen ersätter inte merkostnader på grund av att försäkrad

- anlitar fler än ett ombud eller byter ombud
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller på annat sätt förfarit försumligt
- underlåtit att i eller utom rättegång tillvarata möjligheten att få ersättning av staten eller av motpart
- krävs på högre ersättning för ombudskostnad än vad som utdömts efter prövning av domstol.

12.2 Vissa skattemål

Försäkringen gäller inte för tvist i skattemål avseende

- belopp som understiger 50 % av prisbasbeloppet
- omständigheter som utgör brott enligt skattebrottslagstiftning
- huruvida skatt eller avgift har inbetalts till myndighet
- skönstaxering/skönsbeskattning, eftertaxering/efterbeskattning och omprövning såvida inte den försäkrade, efter prövning i allmän förvaltningsdomstol, kan visa att han fullgjort sin uppgiftsplikt på ett riktigt sätt
- skattetillägg
- skatteflykt enligt lag mot skatteflykt.

12.2.1 Vissa kostnader för eget arbete m m i skattemål

Försäkringen ersätter inte

- kostnader som uppkommit före skatteverkets slutliga beslut
- kostnader som avser försäkrads eget arbete, tidsspillan, inkomstbortfall, resor eller uppehålle
- bokföringskostnader
- avgifter, räntor eller viten.

12.2.2 Vissa merkostnader i skattemål

Försäkringen ersätter inte merkostnader på grund av att försäkrad

- anlitar fler än ett ombud eller byter ombud
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller på annat sätt förfarit försumligt.

42. Självrisk

Självrisken* är 20 % av prisbasbeloppet* och 20 % av de kostnader enligt E.11, som överstiger 20 % av prisbasbeloppet om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Endast en självrisk tillämpas

- när två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist
- när försäkrad har flera tvister som avser samma angelägenhet eller där yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter, även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund.
- om flera skattemål hänför sig till samma beskattningsår.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp avrundas nedåt till närmast 100-tal kronor.

43. Skadeersättningsregler

Bolaget ersätter

- kostnaderna enligt E.11
- med avdrag för
- självrisk* enligt E.42.

43.1 Högsta ersättning

Vid varje tvist är bolagets ersättningsskyldighet för ombuds- och rättegångskostnader begränsad till högst 5 prisbasbelopp* om inte annat anges i försäkringsbrevet.

För samtliga tvister som uppkommer under samma försäkringsår, är bolagets ersättningsskyldighet begränsad till högst 25 prisbasbelopp om inte annat anges i försäkringsbrevet.

En tvist föreligger om

- två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist
- försäkrad har flera tvister som avser samma angelägenhet eller där yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund
- flera skattemål hänför sig till samma beskattningsår.

Kan försäkrad i en och samma tvist erhålla ersättning från flera försäkringar i ett eller flera bolag begränsas ersättningen så att den tillsammans med övriga försäkringar uppgår till högst 5 prisbasbelopp om inte högsta ersättning för en tvist är högre då är det den högre ersättningen som gäller.

43.3 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning betalas till försäkrads eget ombud för försäkrads egna ersättningsbara kostnader enligt E.11 när ärendet slutredovisats, i den mån försäkringsbeloppet inte tagits i anspråk av motpart genom verkställighet av dom eller liknande förfarande. Om försäkrad blir,

eller riskerar att bli, ersättningsskyldig till flera, har bolaget rätt att fördela resterade del av försäkringsersättningen.

Ersättning à conto förutsätter särskild prövning. Bolaget åtar sig utbetalning högst 1 gång var sjätte månad. Betalning à conto görs endast till ombudet och eventuell återbetalningsskyldighet faller på betalningsmottagaren.

Q. Säkerhetsföreskrifter

01. Egendoms- och Hyresförlustförsäkring

01.1 Allmänt

Den försäkrade ska iaktta

- lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter som meddelas i syfte att förhindra eller begränsa skada
- föreskrifter som anges i försäkringsbrevet
- föreskrifter som meddelas av tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande i syfte att förhindra eller begränsa skada
- föreskrifter som anges nedan.

01.2 Revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning

Anges i försäkringsbrevet att elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas gäller följande.

Elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas på försäkringstagarens bekostnad i den omfattning som föreskrivs av bolaget.

Vid revisionsbesiktning av industri- och hantverkshus, köpcentrum, terminal, lagerbyggnad, kylhus och dylikt avsedda för flera hyresgäster eller kunder gäller att besiktningen ska bekostas av försäkringstagaren till byggnadens brandförsäkring och ska omfatta samtliga lokaler i byggnaden.

Elektrisk starkströmsanläggning är enligt gällande statliga föreskrifter varje elanläggning för sådan spänning, ström eller frekvens som kan vara farlig för person eller egendom.

Revisionsbesiktning ska, enligt överenskommelse mellan försäkringsbolagen, handhas av Svenska Brandskyddsföreningens Elektriska Nämnd (EN), genom av nämnden auktoriserade besiktningsingenjörer.

Intyg om revisionsbesiktning ska utfärdas av besiktningsingenjören. Det ska av försäkringstagaren på begäran uppvisas för bolaget.

Vid revisionsbesiktning påtalade fel och brister ska av behörig person rättas till inom 2 månader efter besiktningen.

Den första revisionsbesiktningen ska göras inom 1 år efter det att elanläggningen blivit besiktningspliktig. Därefter ska revisionsbesiktning ske vart tredje kalenderår med högst 40 månader mellan besiktningarna.

01.3 Brandsläckning och larm

Brandsläckningsredskap och larmanordningar ska finnas i den utsträckning som anges av kommunens räddningschef eller av bolaget.

01.4 Heta arbeten

Dessa säkerhetsföreskrifter för heta arbeten gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga. Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning,

bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

01.4.1 Ansvar för att föreskrifterna följs

Den försäkrade svarar gentemot bolaget för att nedanstående säkerhetsföreskrifter följs av

- 1) den försäkrades företagsledning
- 2) övriga anställda hos den försäkrade
- 3) entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade.

Om någon som anges i punkt 1 - 3 inte följer dessa säkerhetsföreskrifter medför det normalt ett avdrag från skadeersättningen ur denna försäkring. Se Q.01.50 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift.

01.4.2 Tillstånd

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (t ex ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör) ska skriftligen utse en tillståndsansvarig som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige

- utfärdar tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) blankett Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifylld
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgivit detta.

Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

01.4.3 Säkerhetsregler för heta arbeten

01.4.3.1 Säkerhetsregel nr 1 - Behörighet

Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildning ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBF:s utbildningskommitté för heta arbeten.

Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

01.4.3.2 Säkerhetsregel nr 2 - Brandvakt

Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen - även under arbetsrast - under den tid som de heta arbetena utförs och under den efterbevakningstid - minst en timme - eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i tillståndet.

Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört.

Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

01.4.3.3 Säkerhetsregel nr 3 - Brandfarlig vara

För arbete i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara, ska tillstånd inhämtas av den som är utsedd att förestå för hanteringen.

01.4.3.4 Säkerhetsregel nr 4 - Städning och vattning

Arbetsplatsen ska vara

- städad
- vid behov vattnad.

01.4.3.5 Säkerhetsregel nr 5 - Brännbart material

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska

- flyttas bort
- skyddas genom övertäckning
- avskärmas.

01.4.3.6 Säkerhetsregel nr 6 - Dolda brännbara byggnadsdelar

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, samt vid konstaterad brandfara

- skyddas
- göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

01.4.3.7 Säkerhetsregel nr 7 - Otätheter

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara

- tätade
- kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

01.4.3.8 Säkerhetsregel nr 8 - Släckutrustning

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats. Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 2 x 6 kg pulver).

Vid takläggning krävs:

Vid takläggning krävs slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233B C (minst 2 x 6 kg pulver). Alternativt gäller tre certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233B C (minst 3 x 6 kg pulver). Vid takläggning krävs alltid att brytverktyg och handstrålkastare finns på arbetsplatsen.

01.4.3.9 Säkerhetsregel nr 9 - Svetsutrustning

Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylénflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

01.4.3.10 Säkerhetsregel nr 10 - Larmning

Räddningstjänsten/brandkåren ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll.

Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

01.4.3.11 Säkerhetsregel nr 11 - Torkning och uppvärmning

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

01.4.3.12 Säkerhetsregel nr 12 - Torkning av underlag och applicering av tätskikt

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300° C.

01.4.3.13 Säkerhetsregel nr 13 - Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBFs "Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger".

01.5 Tobaksrökning

Rökning får ske i kontor, matsalar, samlingslokaler och på toaletter.

Under förutsättning att bolaget och kommunens räddningschef medgett detta får rökning ske

- vid fasta arbetsplatser i lokal* eller upplag som inte är brand- eller explosionsfarliga
- på särskild härför anvisad plats.

På övriga platser får rökning inte ske.

Plats eller område där rökning inte får ske ska markeras tydligt.

01.6 Branddörr och annan sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd under icke arbetstid.

01.7 Uppvärmningsanordningar

Brännbart material ska hållas på erforderligt avstånd från heta ytor på eldstäder och rökkanaler eller skyddas med isolering mot överhettning.

Varmluftspanna, byggtork och annan flyttbar anordning för uppvärmning med fast, flytande eller gasformigt bränsle ska vara av typ som godkänts av Statens Provninganstalt eller annan behörig instans. Flyttbar elvärmeapparat ska vara utförd enligt gällande bestämmelser från Semko eller annat nordiskt provningsinstitut.

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brand- eller explosionsfarliga utrymnen.

Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad* endast i samband med byggnads- och anläggningsarbete.

01.8 Motordrivet fordon

Motordrivet fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon) får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal* eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare samt laddning av batteri sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt
- permanenta lastnings- och lossningsplatser försetts med brandsläckningsredskap
- bolaget och kommunens räddningschef lämnat medgivande därtill, om lokalen eller upplaget är brandeller explosionsfarliga. Medgivande gäller endast fordon som är säkerhetsmässigt anpassade till de aktuella områdena.

Motordrivet fordon får inte utan medgivande av bolaget eller kommunens räddningschef garageras inom fabriktions- eller lagerlokal eller upplag.

01.9 Nyckel, kod eller låskombination

Nyckel*, kod eller låskombination till byggnad* och lokal* ska handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får t ex inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i lokalen att den är lättillgänglig för obehörig.

I nyckelskåp i anslutning till lokal får endast förvaras sådan nyckel som uteslutande går till allmänt utrymme - såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum eller liknande - vilket är betryggande avskilt från annan lokal.

01.10 Lås, kod och låskombination

Lås, kod eller låskombination ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning misstänka att någon obehörigen innehar nyckeln eller har kännedom om koden eller låskombinationen.

01.12.1.1 Frysrisk

Åtgärder ska vidtas så att vattenledningar och anslutna anordningar inte fryser sönder. Hålls byggnaden uppvärmd men temperaturen sänks, ska innetemperaturen vara minst 15°C, såvida inte verksamhetens art kräver annan temperatur, vatten som finns kvar i behållare ska antifrysbehandlas och byggnaden ska hållas under regelbunden tillsyn. Om byggnaden inte hålls uppvärmd ska vattensystemet stängas av och tömmas.

01.12.1.2 Dagvattenledningar

Invändigt ledningssystem för regn- eller smältvatten ska uppfylla de krav som ställs på avloppsledningar enligt Boverkets Byggregler (BBR).

01.12.1.3 Prouning

Ledningssystem ska innan de tas i bruk provas och godkännas i vedertagen ordning.

01.12.1.4 Byggregler

Ledningssystem och konstruktioner ska vara utförda enligt vid tiden för uppförandet eller reparationen gällande byggregler.

01.12.2 Övriga föreskrifter för vattenförsäkring

01.12.2.1 Underhåll

Ledningssystem och övriga anordningar som ska förhindra utströmning ska underhållas på ändamålsenligt sätt. Påföljd enligt Q.01.50 tillämpas dock endast om underhållet är uppenbart eftersatt.

01.13 Skydds krav för inbrottsförsäkring

01.13.1 Skydds krav för lokal*

Lokal där inbrottsförsäkring gäller ska uppfylla kraven för nedan angivna skyddsklass. Anges flera skyddsklasser framgår det av försäkringsbrevet vilken skyddsklass som gäller för respektive lokal.

01.13.1.1 Skydds krav (skyddsklass 1)

Anmärkning

Utöver vad som anges nedan hänvisas till bolaget för bedömning av vad som enligt gällande regler är godtagbart.

Omslutningsyta* (vägg, golv, tak, dörr- och fönsterenhet m m) ska, såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar, i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott* och försvåra bortförandet av stöldgods.

Väggar, tak och golv

Väggar tak och golv ska vara av sten, betong, lättbetong, trä, två lager korrugerad plåt eller flerskiktskonstruktioner av blandade material med motsvarande styrka. Även väggar som är certifierade enligt SSF:s norm 1047 för inbrottskyddande väggar, klass 1 är godtagbara. Väggarna ska ansluta tätt till bärande konstruktion.

Dörr, port och lucka

Godtagbar dörr, port och lucka är:

- dörr av aluminium, stål eller massivt trä.
- dörr som är certifierad enligt SS 81 73 45, klass 1.
- dörr certifierad enligt SS-ENV 1627, motståndsklass 2.
- dörr som uppfyller kraven enligt SS-ENV 1627 motståndsklass 1 kompletterad med en gallergrind monterad innanför dörren. Gallergrinden ska vara certifierad enligt SS-ENV 1627 motståndsklass 2 eller Svenska Stöldskyddsföreningens norm SSF 033.
- gallergrind certifierad enligt SS-ENV 1627 motståndsklass 4.

Dörr, port och lucka som inte uppfyller kraven ovan ska ha hela dörrbladet förstärkt med minst 0,5 mm tjock stålplåt eller 6 mm tjock plywood.

Dörr, port och lucka i omslutningsyta* ska vara låst med godkänd låsenhet eller med annan låsanordning som för det

särskilda fallet godtagits av bolaget. Dörr, port och lucka anses inte vara låst om nyckel* har kvarlämnats i låset. Låsenhet ska vara fastsatt på säkert sätt enligt tillverkarens anvisningar.

För pardörrar gäller dessutom att den inaktiva dörren ska vara reglad upp- och nedtill med säkrade hävarmskantreglar eller på likvärdigt sätt.

Utåtgående dörr, port och lucka ska ha bakkantsäkring.

Anmärkning

Låsenhet

Med godkänd låsenhet avses

- certifierat instickslås och slutbleck som uppfyller fordringarna i svensk standard SS 3522 lägst klass 3. Låset ska från båda sidor av dörren endast kunna öppnas med nyckel.
- certifierat hänglås med beslag eller certifierad låsbom. Lås och beslag ska på dörrens insida vara lägst klass 3 och lägst klass 4 på utsidan enligt fordringarna för hänglås och hängbeslag i Svenska Stöldskyddsforeningens norm SSFN 014 och SSF 018.
- invändig stålbom av plattjärn minst 8 x 50 mm som låses med hänglås certifierat enligt Svenska Stöldskyddsforeningens norm för hänglås SSFN 014 klass 3.

01.13.2 Skyddskrav för andra utrymmen

Om det i försäkringsbrevet anges att inbrottsförsäkring gäller för annat utrymme än lokal* får utrymmet inte lämnas olåst. Nyckel får inte lämnas kvar i låset.

Krav på utrymmets inbrottskydd som anges i försäkringsbrev eller särskilt villkor ska vara uppfyllt.

01.28 Snötryck

Om det med hänsyn till väderleksförhållandena är möjligt, ska byggnaders tak skottas så att stora mängder snö inte samlas på taken.

01.29 Brännbart material utomhus

På annan tid än under normal arbetstid eller öppethållande får inte brännbart material, till exempel emballage, avfall, lastpallar, sopkärl eller papperskorg förvaras närmare än sex meter från byggnad. För bostadshus gäller att brännbart material, till exempel emballage, avfall, lastpallar, sopkärl eller papperskorg inte får förvaras inom sex meter från byggnad. Föreskriften gäller inte för

- lastkaj eller varuintag som är inbyggd med täta väggar och tak och vars portar och dörrar är låsta
- sluten och låst container.

01.30 Byggnads särart

Byggnad eller byggnadsdel med särskilt kulturhistoriskt eller konstnärligt värde ska vara särskilt dokumenterad (t ex foto) och upptagen på särskild förteckning. Aktuell dokumentation ska förvaras så att den inte kan förstöras i samband med att egendomen skadas.

01.50 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

01.50.1 Allmänt

Har den försäkrade när skada inträffar försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till, betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckning skadan får anses ha inträffat även om föreskriften hade iakttagits.

Med den försäkrade likställs annan som haft att tillse att föreskriften följdes.

01.50.2 Påföljd enligt allmänna regler

Har föreskrift enligt

- grundläggande krav för vattenförsäkring (Q.01.12.1)
- skyddskrav för inbrottsförsäkring (Q.01.13)
- snötryck (Q.1.28)

inte följts tillämpas enbart Q.01.50.1, vilket kan innebära att ingen ersättning lämnas. Om särskilda skäl föreligger kan begränsad ersättning lämnas.

01.50.3 Nedsättning görs med 30 %

Har föreskrift enligt Heta arbeten (Q.01.4) Brännbart material utomhus (Q.01.29) inte följts sätts den ersättning som annars skulle lämnats efter avdragen självrisk* ned med 30 %, dock med lägst 1 och högst 10 prisbasbelopp*. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl föreligger.

Ersättning ges dock lägst med det belopp som skulle ha lämnats om enbart Q.01.50.1 hade tillämpats.

01.50.4 Särskild påföljd

Om särskild påföljd anges i direkt anslutning till säkerhetsföreskriften tillämpas den.

Ersättning ges dock lägst med det belopp som skulle ha lämnats om enbart Q.01.50.1 hade tillämpats.

01.50.5 Nedsättning görs med 20 %

Har annan säkerhetsföreskrift som inte åberopas i Q.01.50.2-4 inte följts sätts den ersättning som annars skulle lämnats efter avdragen självrisk* ned med 20 %, dock med lägst 50 % av prisbasbeloppet* och högst 10 prisbasbelopp. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl föreligger.

Ersättning ges dock lägst med det belopp som skulle ha lämnats om enbart Q.01.50.1 hade tillämpats.

02. Ansvarsförsäkring

02.1 Den försäkrade ska iaktta

- de föreskrifter som anges i försäkringsbrevet
- att dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar i rimlig omfattning förvaras och på bolagets begäran uppvisas när det kan vara av betydelse för att kunna fastställa
 - leveranstidpunkt, eller

- om skadeståndsskyldighet föreligger, eller
- om produkt varit defekt vid leverans.

02.20 Påföljd vid åsidosättande av föreskrift

Har den försäkrade inte iakttagit sina skyldigheter enligt föreskrifterna i Q.02.1 och har detta varit till väsentligt men i utredning av skadeståndsfrågan, görs ett avdrag med 20 % av annars utgående ersättning, dock med lägst 50 % av prisbasbeloppet* och högst 10 prisbasbelopp.

03. Förmögenhetsbrottsförsäkring

03.1 Allmänt

Den försäkrade ska

- iaktta lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter som meddelas i syfte att förhindra eller begränsa skada
- iaktta de föreskrifter som anges i försäkringsbrevet.

03.2 Datamedia och information

Förvaring av originalprogram

Original exemplar av programvara ska förvaras på sådant sätt att originalet och installerat program inte kan skadas vid samma tillfälle.

Rutiner för säkerhetskopiering av användarfiler

Säkerhetskopior ska framställas med den frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde, dock minst 1 gång per vecka.

Säkerhetskopior ska vara korrekta, aktuella och funktionsdugliga.

Säkerhetskopior ska förvaras skilda från originalet och från varandra på ett sådant sätt att dessa inte kan skadas vid samma tillfälle.

03.3 Inventering och rutiner

Den försäkrade ska minst en gång varje försäkringsår företa inventering av varulager, maskiner och inventarier samt kontrollera de rutiner som används för medelshanteringen.

03.4 Förvaltning och kontroll

Den försäkrade ska tillse att aktiebolagets ekonomiska förhållanden, i det enskilda fallet, kontrolleras på ett tillfredställande sätt motsvarande aktiebolagslagens 8 kap 4 § och 29 § (aktiebolagslag 2005:551) eller motsvarande regler som är tillämpliga för annan associationsform bland annat genom att utnyttja de möjligheter till kontroll som attestordning, datorsystem och liknande ger. Dokumentation av system, program och drift samt regler för behörighet och liknande handlingar ska i rimlig omfattning bevaras och på försäkringsgivarens begäran överlämnas när det kan ha betydelse för utredning av skada.

03.20 Påföljd vid åsidosättande av föreskrift

Har den försäkrade inte iakttagit sina skyldigheter enligt föreskrifterna i Q.03.1-4, ersätts endast den skada som kan ha uppstått oberoende av detta.

R. När skada inträffat

01. Egendoms- och Hyresförlustförsäkring

01.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmäla till bolaget så snart som möjligt.

Dessutom ska den försäkrade vid stöld, inbrott*, rån*, överfall* eller annat brott snarast göra polisanmälan och sända in polisintyg till bolaget.

01.1.1 Påföljd vid åsidosättande av anmälan om skada

Om den ersättningsberättigade har försummat att följa bestämmelsen om att anmäla skada enligt 01.1 och detta har medfört skada för bolaget, kan den ersättning som annars skulle ha betalats, sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Observera att anspråk på försäkringsersättning måste framställas inom ett år enligt 01.2.

01.2 Anspråk på försäkringsersättning - Ersättningskrav

Anspråk på försäkringsersättning ska framställas till bolaget så snart som möjligt och senast inom ett år från tidpunkten då försäkringsfallet inträffade. Avser ersättningskravet förlust enligt B1 och B2 ska krav framställas inom ett år efter ansvarstidens* slut.

Framställs anspråket senare är bolaget fritt från ansvar och ersättningskyldighet.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom - skadad och oskadad - med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den försäkrade är även skyldig att på anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds och genom att tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma bolagets ansvarighet och ersättnings storlek.

01.3 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom

Med försäkrad likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

01.4 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt och om det kan antas att detta varit till men för bolaget är bolaget berättigat till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå eller till fullständig befrielse från ersättningskyldighet.

01.5 Besiktning av skada

Bolaget har rätt att låta besiktiga skada samt att, innan åtgärder vidtas, utfärda anvisningar för reparation och tillvaratagande av skadad egendom. Den försäkrade är skyldig att följa bolagets anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering.

Iakttar den försäkrade inte vad som här sagts är bolagets ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

01.6 Gravationsbevis och panthavares godkännande

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning, ska den försäkrade sända in dessa handlingar till bolaget.

01.7 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

02. Ansvarsförsäkring

02.1 Anmälan om skada

Skada som kan grunda ersättningskrav mot försäkrad ska anmäla till bolaget så snart som möjligt.

Vid nyckelförlust ska polisanmälan ske och kopia på anmälan ska på begäran insändas till bolaget.

02.1.1 Påföljd vid åsidosättande av anmälan om skada

Om den ersättningsberättigade har försummat att följa bestämmelsen om att anmäla skada enligt 02.1 och detta har medfört skada för bolaget, kan den ersättning som annars skulle ha betalats, sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Om bolaget har betalat ut ersättning till skadelidande har bolaget rätt att från den försäkrade återkräva en skälig del av vad bolaget har utbetalt till den skadelidande.

Observera att anspråk på försäkringsersättning måste framställas inom ett år enligt 02.2.

02.2 Anspråk på försäkringsersättning eller försäkringsskydd

Anspråk mot försäkringen med anledning av skadeståndskrav mot försäkrad måste anmälas till bolaget senast inom ett år från tidpunkten när försäkrad fick kännedom om skadeståndskravet.

Framställs anspråket senare är bolaget fritt från ansvar och ersättningskyldighet.

02.3 Uppgörelse i godo

Om bolaget så begär är den försäkrade skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande. Den försäkrade har dock inte rätt att utan bolagets tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Den försäkrade är även skyldig att förhindra att den försäkrade ådöms skadeståndsskyldighet genom tredskodom.

Iakttar den försäkrade inte av bolaget lämnade föreskrifter är bolaget fritt från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Har bolaget förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd är bolaget fritt från skyldighet att ersätta därefter uppkommen kostnad och att företa ytterligare utredning.

02.4 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom.

Med försäkrad likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

02.5 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt och om det kan antas att detta varit till men för bolaget är bolaget berättigat till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå eller till fullständig befrielse från ersättningskyldighet.

02.6 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

02.7 Polisutredning och rättegång

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis- eller annan myndighet, eller har han i sådan sak instämts till domstol, ska han omedelbart underrätta bolaget härom. Bolaget äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

02.8 Utredning

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

03. Rättsskyddsförsäkring

03.1 Anmälan om tvist

Tvist ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

03.1.1 Anspråk på försäkringsersättning - Ersättningskrav

Anspråk på försäkringsersättning ska framställas till bolaget så snart som möjligt och senast ett år från det att ombud anlätades.

Framställs anspråket senare är bolaget fritt från ansvar och ersättningskyldighet.

03.2 Ombud

Vid tvist ska försäkrad anlita ombud innan talan väcks i domstol. Är tvist sådan att den enligt E.11.1.3 först ska prövas av annan instans, ska ombud anlitas senast när sådan tvist överklagas.

Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till de krav som ställs på ett ombud enligt det lands lag där processen drivs och antingen vara

- advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå
- annan person som för den enskilda tvisten uppfyller kraven på lämplighet.

Ombudet, bolaget och försäkrad har rätt att, för sådant ombud som avses i andra punkten, begära rådgivande yttrande av lämpligheten enligt Svensk Försäkrings Prövningsförfarande beträffande Ombuds Lämplighet.

Vid tvist gällande skäligheten av ombudets arvode och övriga kostnader mellan ombud, som är ledamot av Sveriges advokatsamfund (advokat) eller biträdande jurist anställd hos sådan ledamot, och bolaget ska prövning ske hos Ombudskostnadsnämnden. Ombudet och bolaget förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning.

Övriga ombud har rätt att begära prövning av skäligheten i arvode och övriga kostnader hos Nämnden för Rättsskyddsfrågor. Ombudet och bolaget förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning.

03.3 Bedrägliga uppgifter

Om försäkrad svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för bedömning av försäkringsersättningen kan denna begränsas eller helt bortfalla.

03.4 Om vi inte är överens

Vid tvist om tolkning av försäkringsvillkor för rättsskyddsförsäkring kan försäkrad begära prövning hos Nämnden för Rättsskyddsfrågor. Ansökan om prövning i nämnden måste göras senast sex månader från det att vi lämnat slutligt besked i ärendet.

04. Förmögenhetsbrottsförsäkring

04.1 Anmälan om skada

Upptäcker den försäkrade att förmögenhetsbrott förövats eller dataintrång skett eller misstänks detta ska, även om ersättning inte begärs, bolaget snarast underrättas.

Om bolaget anser det erforderligt åligger det den försäkrade att begära polisutredning.

04.1.1 Påföljd vid åsidosättande av anmälan om skada

Om den ersättningsberättigade har försummat att följa bestämmelsen om att anmäla skada enligt 04.1 och detta har medfört skada för bolaget, kan den ersättning som annars skulle ha

betalats, sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Observera att anspråk på försäkringsersättning måste framställas inom ett år enligt 04.2.

04.2 Anspråk på försäkringsersättning - Ersättningskrav

Anspråk på försäkringsersättning ska framställas till bolaget så snart som möjligt och senast inom ett år från tidpunkten då försäkringsfallet inträffade eller från den tidpunkt då polisutredningen avslutats.

Framställs anspråket senare är bolaget fritt från ersättningskyldighet.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav. Den försäkrade är även skyldig att på anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds och genom att tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma bolagets ansvarighet och ersättningens storlek.

04.3 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat.

04.4 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte iakttagit sin räddningsplikt enligt ovan, och om det kan antas att detta varit till men för bolaget är bolaget berättigat till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå, eller till fullständig befrielse från ersättningskyldighet.

04.5 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

X. Allmänna undantag

01. Grov vårdslöshet och uppsåt

Bolaget är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Med försäkrad likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

02. Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp.

03. Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

05. Terroristattack

05.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- genom oförutsett avbrott i tillförsel utifrån av el, gas, vatten eller värme
 - som innebär att leveransavtal inte kan fullföljas på grund av att sådan skada som egendomsförsäkringen enligt A.II-16 gäller för, inträffat hos leverantör eller kund med vilken försäkringstagaren har gällande kontrakt
 - som orsakas av biologisk eller kemisk kontamination
- om skadans uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med terroristattack

05.2 Högsta ersättning

Försäkringen gäller med en sammanlagd högsta ersättning av SEK 450 000 000 för egendomsskada, avbrottskada, extrakostnad, hyresförlust och följdskada vid skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med terroristattack.

06. Sanktionsbegränsning och undantagsklausul

Om bolaget kan komma att exponeras för någon sanktion, förbud eller inskränkning under en resolution från FN eller handels- eller ekonomiska sektioner, lagar eller föreskrifter från EU, Storbritannien, Nordirland eller USA, gäller inte försäkringen för skada, förmån eller annan ersättning.

Y. Allmänna avtalsbestämmelser

01. Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen

Försäkringstiden räknas från kl 00.00 begynnelse dagen och är 1 år om inte annat anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkring på begynnelse dagen räknas försäkringstiden dock först från den tidpunkt då försäkringsavtalet ingås.

Vid försäkringstidens slut förnyas försäkringen genom att försäkringstagaren betalar den premie som bolaget genom utsänd avi underrättar honom om. Om högre premie eller ändrade villkor ska gälla för den nya försäkringen ska bolaget meddela detta senast då premieavin sänds ut.

Har bolaget anledning att inte förnya försäkringen ska försäkringstagaren underrättas om detta senast 1 månad före försäkringstidens slut. Skickas meddelandet senare förlängs försäkringen med lika många dagar som meddelandet är försenat.

02. Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden

02.1 Bolaget har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen att upphöra

- 3 dagar efter uppsägningen vid första premieperioden (nyteckning)
- 7 dagar efter uppsägningen vid senare premieperiod.

02.2 Bolaget har rätt att säga upp försäkringen före försäkringstidens utgång

- om försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot bolaget
- om ett i försäkringsavtalet angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som bolaget inte kan antas ha tagit i beräkning.

02.3 Om försäkrad inte tillåter att bolaget besiktigar försäkrad egendom har bolaget rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägningen.

02.5 Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen om försäkringsbehovet helt eller till väsentlig del faller bort, t ex genom att egendom avyttras.

02.10 Förändring av avtal vid terroristattack

Bolagets återförsäkring kan med anledning av skada orsakad av terrorism komma att förändras. Bolaget äger därför rätt att helt exkludera eller förändra sitt åtagande enligt detta avtal med anledning av skada orsakad av terrorism 14 dagar efter det att meddelande härom avsänts till försäkringstagaren.

03. Premiebetaling och uppgifter för förnyad försäkring

03.1 Första premie

Premien ska betalas i förskott. Bolagets ansvarighet inträder vid försäkringstidens början, även om premien ännu inte har betalats.

Detta gäller endast under förutsättning att premien betalas inom 14 dagar efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Betalas inte premien inom 14 dagar efter utsändningen av avi föreligger dröjsmål med premiebetalning. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp inträder bolagets ansvarighet först dagen efter betalningen.

03.2 Förnyad försäkring

03.2.1 Uppgifter för förnyad försäkring

För beräkning av premie för nytt försäkringsår ska försäkringstagaren på anfordran utan dröjsmål lämna uppgift om

- antal medlemmar i föreningen
- ny-, till- eller ombyggnad eller annan därmed jämförlig förbättring av fullvärdeförsäkrad byggnad*

03.2.2 Förnyelsepremie

Premien för förnyad försäkring ska betalas senast på dess begynnelse dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 1 månad efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Försäkringen förnyas under förutsättning att premien betalas inom här föreskriven tid.

Försäkringen förnyas även om premien betalas senare än inom föreskriven tid, dock endast under förutsättning att betalning sker innan försäkringen sagts upp. Bolagets ansvarighet inträder i detta fall först dagen efter betalningen.

03.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

Om tilläggspremien i sin helhet är föranledd av att försäkringen utökats, gäller för tilläggspremien vad som sagts om första premien (se Y.03.1).

Om tilläggspremien i övriga fall inte betalas inom 14 dagar efter det att bolaget skickat ut premieavin, begränsas bolagets ansvarighet till vad som svarar mot erlagd premie.

03.4 Särskilda regler vid kontobetaling

Utöver vad som anges i Y.03.1 - Y.03.3 gäller bestämmelserna i kontoavtalet (autogiroavtalet).

Om kontot upphör att gälla av annan anledning än utebliven betalning aviseras premie för återstående del av försäkringstiden. Premie ska betalas enligt reglerna i Y.03.1 - Y.03.3

Om kontot upphör att gälla på grund av bristande betalning har bolaget rätt att säga upp försäkringen enligt Y.02.1.

03.5 Särskilda regler vid annan delårsbetalning än konto

Premie för senare premieperiod (månads-, kvartals- eller halvårsbetalning) ska betalas senast på periodens första dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än en månad efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Betalas inte premien i rätt tid föreligger dröjsmål med premiebetalningen och bolagets ansvarighet upphör, d v s bolaget ansvarar inte längre för försäkringsfall. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp, återinträder bolagets ansvarighet först dagen efter betalningen.

04. Rätt till premieåterbetalning när försäkringen upphör i förtid

Om försäkringen efter försäkringstagarens uppsägning upphör att gälla ska bolaget återbetala det belopp som svarar mot den reduktion av premien som skulle ha gjorts om försäkringen från början hade bestämts att gälla för den kortare tiden.

Om försäkringen efter bolagets uppsägning upphör att gälla återbetalar bolaget oförbrukad del av premien.

Om försäkrad egendom skadats är den premie som belöper på ett försäkringsbelopp motsvarande skadeersättningen förbrukad.

05. Upplivningsplikt och riskökning

05.1 Felaktiga eller ofullständiga uppgifter

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades eller förnyades. Den som vill teckna, utvidga eller förnya en försäkring ska lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring ska meddelas. Försäkringstagaren ska ge riktiga och fullständiga upplysningar och även utan förfrågan från bolaget ska försäkringstagaren lämna uppgifter som är av uppenbar betydelse för riskbedömningen. Om bolaget begär upplysningar enligt mening ovan under försäkringstiden ska försäkringstagaren lämna sådana. Om en försäkringstagare inser att bolaget tidigare har fått oriktiga uppgifter eller ofullständiga uppgifter ska försäkringstagaren utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Har försäkringstagaren lämnat uppgifter, som han insett eller bort inse vara felaktiga eller ofullständiga, och har detta medfört för låg premie eller alltför förmånliga villkor, begränsas bolagets ansvarighet till vad som svarar mot erlagd premie och de villkor som egentligen skulle ha gällt. Om bolaget med kännedom om de rätta förhållandena skulle ha vägrat försäkring, lämnas ingen ersättning om skada inträffar.

05.2 Ändrade förhållanden

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför ändringen ökad risk för skada ska försäkringstagaren meddela detta till bolaget. Skulle ändringen ha medfört högre premie eller ändrade villkor och har försäkringstagaren utan skälig anledning underlåtit att meddela bolaget ändringen begränsas ansvarigheten på samma sätt som anges i Y.05.1.

06. Återkrav

I den mån bolaget har betalat ersättning övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

10. Personuppgiftslagen - dina personuppgifter

Länsförsäkringar behandlar personuppgifter i enlighet med vad som anges i informationen "Behandling av personuppgifter" som du hittar på vår webbplats lansforsakringar.se/personuppgifter. Om du vill

kan du få informationen skickad till dig, kontakta i så fall ditt lokala försäkringsbolag.

I den mån Länsförsäkringar, för att fullgöra sina åtaganden enligt försäkringsavtalet, även behöver behandla uppgifter om försäkringstagarens arbetstagare ansvarar försäkringstagaren för att arbetstagarna får informationen "Behandling av personuppgifter".

11. Gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) med mera

Bolaget äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring. Registret används endast i samband med skadereglering. Personuppgiftsansvarig för det gemensamma skadeanmälningsregistret är GSR AB. Dessutom kan bolaget komma att lämna uppgifter till Larmtjänst AB för utredning av oklara uppgifter och eftersökning av stulen egendom.

12. Dubbförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i denna förbehåll vid dubbförsäkring, gäller samma förbehåll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i Försäkringsavtalslag (2005:104).

13. Force majeure

Bolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av arbetsmarknadskonflikt, konfiskation eller nationalisering, rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

14. Preskription*

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan mot försäkringsbolaget inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant försäkringsskydd inträdde. Annars går rätten till ersättning förlorad.

Anmärkning

Med det förhållande som berättigar till försäkringsskydd menas:

- Vid egendomsförsäkring - tidpunkten för försäkringsfallet.
- Vid avbrotts- och hyresförlustförsäkring - tidpunkten för ansvarstidens slut.
- Vid ansvarsförsäkring - tidpunkten då försäkrad fick kännedom om skadeståndskrav mot honom.

Om anspråk har framställts till bolaget inom ett år är fristen att väcka talan alltid minst 6 månader från det att bolaget har förklarat att det tagit slutlig ställning till anspråket eller, om bolaget

skriftligen förelagt en försäkrad att väcka talan är denna frist minst ett år från det att den försäkrade fick del av föreläggandet.

Anmärkning

Anspråk på försäkringsersättning måste framställas inom ett år enligt R 01.2 och R 02.2.

15. Lagar

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i Försäkringsavtalslag (2005:104).

Twist angående tolkningen eller tillämpningen av detta försäkringsavtal eller frågor med anknytning till avtalsförhållandet ska avgöras enligt svensk lag i svensk domstol.

Z. Definitioner

Ansvarstid

Med ansvarstid avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag egendomsskadan inträffat.

Arbetskada

Med arbetskada avses skada som drabbar arbetstagare hos försäkringstagaren till följd av olycksfall i eller under färd till och från arbetet samt eller annan skadlig inverkan i arbetet.

Byggnad

Härmed avses byggnad och sådan egendom som hör till byggnad enligt 2 kap 2 § jordabalken som lyder:

"Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast aubalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

1. *bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,*
2. *butiklokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,*
3. *samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,*
4. *ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,*
5. *fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.*

Reserudel och dubblett till föremål, som avses i första eller andra stycket, hör ej till byggnaden."

Till byggnad räknas även oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

Dagsvärde

Härmed avses marknadsvärdet vid skadetillfället. Kan detta inte fastställas utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet, med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet.

Fastighetsinventarier

Härmed avses på fastigheten:

- befintlig egendom för fastighetens skötsel, dock inte motordrivet fordon för vilket trafikskadelagen gäller
- befintliga inventarier i försäkrade byggnader
- befintligt byggnadsmaterial som fastighetsägaren anskaffat för fastighetens underhåll och som är upplagt inom fastigheten.
Som byggnadsmaterial betraktas härvid även sådan egendom,

som utgjort byggnads tillbehör till den fasta egendomen, men lossgjorts från denna.

Fullvärdeförsäkring

Med fullvärdeförsäkring avses att egendomens hela värde är föremål för försäkring. Försäkringen gäller utan försäkringsbelopp.

Förstariskförsäkring

Med förstariskförsäkring avses att viss del av egendomens värde är föremål för försäkring. Försäkringen gäller med försäkringsbelopp.

Inbrott

Med inbrott förstås att någon olovligen med våld brutit sig in i lokal eller med dyrk tagit sig in i lokal.

Inkrypningskydd

Med inkrypningskydd i villkorets mening avses sådan skyddsanordning för öppning i omslutningsyta som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in i försäkringslokal.

Lokal

Som lokal anses inte fordon, arbetsredskap, fartyg, luftfartyg, plasthall, tält, container, skåp, kista eller liknande, om inte annat särskilt anges i försäkringsbrevet.

Nyanskaffningsvärde Byggnad

Härmed avses den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid skadetillfället. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden ska kunna tas i bruk. Här inräknas inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande mark- eller vattenyta.

Nyckel

Som nyckel avses även passerkort eller liknande.

Omslutningsyta

En yta som omsluter det aktuella objektet, som t ex vägg, golv, tak, dörr- och fönsterenhet.

Preskription

Preskription innebär att möjligheten till ersättning från försäkringen går förlorad om krav inte framställs inom rätt tid

Prisbasbelopp

Med prisbasbelopp avses det belopp som fastställs enligt Socialförsäkringsbalken.

Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada menas ekonomisk skada som uppstår utan samband med person- eller sakskada.

Ritningar och arkivalier samt datamedia

Härmed avses

- originalritningar och andra originalhandlingar t ex manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- band, cd, dvd, USB-minne eller minneskort och liknande lagringsmedia med information.

Rån

Med rån avses tillgrepp genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara.

Självrisk

Härmed avses det skadebelopp som försäkringstagaren enligt försäkringsvillkoren själv får svara för.

Trädgård, tomt och lekplatsutrustning

Härmed avses fastighetens mark med växtlighet, stängsel, staket, flaggstång, brygga samt lekplatsutrustning.

Underförsäkring

Härmed avses att försäkringsbeloppet är lägre än försäkringsvärdet. Full försäkring föreligger inte varför ersättningen reduceras.

Utbrott

Med utbrott förstås att någon olovligen med våld brutit sig ut ur lokal eller med hjälp av dyrk tagit sig ut ur lokal.

Väcka talan

Med väcka talan menas att ansöka om stämning i domstol.

Överfall

Med överfall menas i villkoren att våld utövats på person.

Kontakta Länsförsäkringar eller din försäkringsförmedlare.

Länsförsäkringar Bergslagen 021-19 01 00 | Länsförsäkringar Blekinge 0454-30 23 00 | Dalarnas Försäkringsbolag 023-930 00 | Länsförsäkringar Gotland 0498-28 18 50
Länsförsäkringar Gävleborg 026-14 75 00 | Länsförsäkringar Gäinge-Kristianstad 044-19 62 00 | Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän 031-63 80 00
Länsförsäkringar Halland 035-15 10 00 | Länsförsäkringar Jämtland 063-19 33 00 | Länsförsäkringar Jönköping 036-19 90 00 | Länsförsäkringar Kalmar län
020-66 11 00 | Länsförsäkring Kronoberg 0470-72 00 00 | Länsförsäkringar Norrbotten 0920-24 25 00 | Länsförsäkringar Skaraborg 0500-77 70 00 | Länsförsäkringar
Skåne 042-633 80 00 | Länsförsäkringar Stockholm 08-562 830 00 | Länsförsäkringar Södermanland 0155-48 40 00 | Länsförsäkringar Uppsala 018-68 55 00
Länsförsäkringar Värmland 054-775 15 00 | Länsförsäkringar Västerbotten 090-10 90 00 | Länsförsäkringar Västernorrland 0611-36 53 00 | Länsförsäkringar Älvsborg
0521-27 30 00 | Länsförsäkringar Östgöta 013-29 00 00